

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdi-
nand (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. — Sürögnyelv:
Közlöny, Arad. — Az Aradi
Nyomda vállalat tulajdona ki-
adása a rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
840. Kétre 420. negyed-
évre 210. havonta 70 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejél
több. — Egyes szám 3 Lej.
Vasárnap 5 Lej. — (Buc.)
restiben 50 bani felár.
Hirdetések tarifa szerint :—

49-ik évfolyam, 246. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Kedd, 1933. október 31

Arad élni akar!

Az a sugárzó siker, amely a temesvári min-
tavásár nyomán nemcsak az erdélyi iparosok,
gyárosok és kereskedők körében szökött fel,
hanem hatásaiban felkeltette Bucuresti és a szomsz-
szédos országok figyelmét is — ismét előtérbe
hozza az Aradi Hét gondolatát. Ennek az ötletnek
nem szabad elfonnyadni, ezt a magot az aradi lé-
lek televény földjébe kell ültetni, hogy 1934. tava-
szára gyönyörű napraforgó sarjadjon belőle. Sze-
retnénk meghuzni a harangok köteleit, hogy fel-
lármázzuk vele a várost, szeretnénk minden
egyus hatósági ur fogadószobáját felkeresni, hogy
ígygottan és vitatkozva, illedelmesen és követel-
lőzve megnyissuk előttük azokat a perspektívák-
kat, amelyek Arad elkövetkezendő esztendejére
nézve nemcsak egyszerűen döntök, hanem sors-
döntők lehetnek.

Amit a temesvári mintavásár produkált, abban
Arad szintén részt kér magának. Sok olyan ága
van ennek az ország iparának, amelyben Arad
vezet, elsőrangú produkál és amiért Aradot mélt-
tán lehet ipari városnak nevezni. Kereskedőink
európai szelleme és korrektsége, gyáraink szor-
galmas és termelő elhivatottsága egyformán arra
predesztinálják Aradot, hogy megrendezze Romá-
nia első nagy városát, az Aradi Hétet.

Tudjuk azt, hogy amikor Domán Sándor ezt
az ötletet felvetette, abból a történelmi meggondo-
lásból indult ki, hogy Arad 1934. májusán lesz
százéves szabad királyi város. Ebbe az elképze-
lésbe már belesüvitett a bucuresti-i sajtó, azzal
a vehemenciával, amely gyakran ölt már meg
nemes ötleteket, belemagyarázván ezekbe az öt-
letekbe az erőszakolt irredentizmust, a sovén pro-
pagandát, szóval: megnyergelvén azokat a vesz-
szőparipákat, amelyek vágató galopban tiporták
el aztán magát az ideát.

Aradvárosnak olyan polgármestere van, aki
ugy ismeri ezt a várost, mint a tenyerét. Ez a
polgármester azt is tudja, hogy az aradiak szel-
lemétől messzi és idegen elképzelés a hepciásko-
dás, ez a város dolgozni akar, adni nekik mun-
kát. Ez a város élni akar, adni nekik levegőt.
Van itt néhány kitűnő koponya — román és ma-
gyar — aki világosan látja, hogy a hinterlandjat
elvesztett Arad, ebben a határszéli szerepben,
sajnos, nem a lihegő fejlődés, hanem a csendes
apatia útjára tévedt. Vannak városok, amelyek-
nek a mágnes elvonza innét a kereskedőket, ipa-
rosokat. Ebredjünk végre magunkra és kapacitá-
sunkra, rajzoljunk az ország területére egy nagy
felkiáltójelet, amelynek pontja, sőt súlypontja,
Aradra esik, ha nem is örökre, legalább egy hét-
re. Nyilván ki a gyárak kapui, szikráznak a
kirakatok, nagy vasuti engedményekkel ömlessze
ide látogatóit az egész ország. Vonuljanak ki az
aradi ipar, az aradi kereskedelem, a hegyaljai
földművelés és mindennek a tálalása mellé füsze-
rezze az egészet az a magasrendű szellemi pozi-
ció, amelyet Arad joggal tarthat hívónak és ér-
tékesnek, az Astrálót a Kőlcsey-Egyesületig, a
Minorita-háztól az Iparosothonig és az országban
páráit ritkító Kulturpalotától egészen az újságok
szerkesztőségéig. Lássuk megelevenedni, centra-
lizálva az aradi sportot, azt a forró ambíciót,
amely itt a testnevelési klubokat előnti és ha már
a klub szót az evezős egyletektől egészen a foot-
ballegyesületekig beledobtuk ebbe a ciklbe, ak-
kor fogjon össze a román klub, a Lloyd klub, a
Rotary-klub, a zsidó páholy és a szabadkőműves
páholy, csurgassa bele ambíciójának és Aradért
való lelkesedésének és szeretetének minden ere-
jét ebbe az injekcióba, mint valami gyógyító szé-
rumba, amelyben nemcsak a nemes orvosság a
fontos, hanem az az orvosi kéz is, amely ezt az
injekciót befecskendezzi a hervadó artériák közé.

Ankéteket várunk, gyűléseket sürgetünk, azt
akarjuk, hogy az aradi Ipar és Kereskedelmi Ka-
mara, amely Domán Sándor kezében volt átadva
és a város vezetősége, amely ezt az iniciatívát a
megvalósulás felé kell, hogy vigye, máris bizott-
ságokat küldjön ki, rövid pár hét alatt dolgozzák
ki az Aradi Hét közgazdasági, közlekedési és kul-
túrális programját, szervezzék meg a propa-
gandáját, amelynek szála egybefűzi Bucurestit
Béccset és Lipcsét, de ennek a lázbeteg maros-

Lezajlott a Dunán a királyok találkozója

Impozáns külsőségek között ment végbe a nagyjelentőségű
esemény. Miről tanácskozott Boris bolgár király Károly román
királlyal? — Sikertelen maradt Titulescu balkáni körutja

Törökország, Görögország, Bulgária és a Balkáni Blokk

Bucurestiből jelentik: Károly király és
Boris bolgár király találkozója hétfőn ment
végbe fényes külsőségek és nagyszabású ünne-
pi keretek között a Dunán. A király különvo-
nata reggel érkezett Giurgiu kikötőjébe. A ki-
kötőben a királyt Vaida miniszterelnök, Titu-
lescu külügyminiszter, Uica tábornok, hadtest-
parancsnok, Grossu ezredes és a politikai élet
több előkelősége várta és fogadta. Délelőtt a
király és kísérete a „Ramadan” nevű királyi
jachtra szállott fel és ugyanabban a percben a
bolgár oldalról ágyulövések jelezték, hogy Bo-
ris bolgár király „Csena Moretz” nevű jachtja
szintén utnak indult a történelmi jelentőségű
találkozóra.

A két jacht a Duna közepén találkozott.

A román és bolgár kisebbségek kívánságairól tárgyalt hosszasan a két uralkodó

A fővárosi sajtó nagyjelentőségűnek
mondja Károly király és Boris bolgár király
dunai találkozását. A Lupta szerint a két ki-
rály találkozásának politikai jellege van. A két
uralkodó előtt ugyanis szóba kerül a két or-
szág bolgár és román kisebbség-kérdéseinek
kölesönös rendezése is. Károly király kifejezte
Boris király előtt azt az óhaját, hogy a bulgá-
riai Viddin vidékén lakó románok az elemi-
iskolákban legalább heti hat órán át tanulha-
sák román anyanyelvüket. Boris király megér-
téssel fogadta a kívánságot és közölte, hogy
jövő év január havában látogatást tesz Bucu-
restiben és az akkor Bucurestiben, esetleg Szó-
fiában összeülő román-bolgár vegyesbizottság
fogja ezt a kérdést szabályozni, egyúttal a
kadrilateri bolgár kisebbség kérdését is ren-
dezik és megtesznek minden intézkedést, hogy
a román-bolgár határ mentén gyakran előfor-
duló incidensek megszűnjének. Boris király a
tanácskozások során felemlítette a dobrudzsai
politikai okokból elítélt bolgárok amnesztiában
való részesítésének kérdését is. A két uralkodó
tíztesen tárgyalta a román-bolgár gazda-
sági kapcsolatok kérdését és ennek során Bo-
ris király közölte, hogy bolgár részről clea-
ring-egyezmény megkötését tartanak szüksé-
gesnek, annál is inkább, mert Bulgáriának Ro-
mániával kapcsolatos külkereskedelmi mér-
lege nagy deficitet mutat. Bulgária a clearing-
egyezménnyel kapcsolatosan kiváló minőségű
dohányfajtáinak romániai értékesítését is biz-
tosítani kívánja. A két ország személyforgal-
mának utjában álló formalitások leegyszerűsi-
téséről is tanácskoztak.

A két uralkodó tanácskozásai a Lupta sze-

Boris bolgár király Musanoff bolgár minis-
terelnök és külügyminiszter és két királyi
szárnysegéd kíséretében átszállott a román
jachtra, amely ekkor Ruscsuk bolgár kikötőbe
ment. 40 ezer ember lelkes éljenzése közepette
a román és bolgár himnusz hangjai mellett
szállott partra a két ország uralkodója. Pavlov,
Ruscsuk város polgármestere francia nyelven
üdvözölte Károly királyt. Károly és Boris ki-
rályok ezután a hatalmas tömeg állandó éljen-
zése mellett elvonultak a diszbeöltözött ka-
tonai csapattestek előtt. A diszszemle után
mindketten visszatértek a román jachtra és a
Dunán lefelé sétahajózást rendeztek. A román
jacht a két uralkodóval délután 3 órakor érke-
zett vissza Giurgiuiba.

rint elsősorban a Balkán békéjének meg-
szilárdítását célozzák és ennek a célnak
tíztesebb megtárgyalását célozza Boris
király jövő januárra tervbevert bucuresti-i
látogatása is.

Szöfiából jelentik, hogy a királytalálkozó-
val kapcsolatosan néhány bolgár lap követeli,
hogy a két állam közötti vitás kérdésekben
döntőbírósnak kellene itélkeznie. Meg nem
erősített hír szerint egyébként Musanoff bol-
gár miniszterelnök Bucurestibe készül, hogy
visszaadja Titulescu külügyminiszter látoga-
tását.

Nem lesz balkáni blokk?

Jólinformált jugoszláviai politikai körök-
ben viszont híre jár, hogy Titulescu román
külügyminiszter balkáni útja, amelynek célja a
balkáni államok között létesítendő általános
egyezmény útjának egyengetése volt, sikerte-
len maradt. Belgrádban nem számítottak arra,
hogy Bulgária feltétel nélkül csatlakozik a bal-
káni alakulathoz, de reménykedtek abban is,
hogy Görögországot és Törökországot sikerül
az ügynek megnyerni. Ugyanezen helyen ki-
jelentik, hogy

Titulescu külügyminiszter ugy Sándor ki-
rálynak, mint Jettics jugoszláv külügy-
miniszternek nyíltan beszámolt arról is,
hogy a balkáni egyezmény terve Görög-
ország és Törökország részéről határozott
visszautasításban részesült. Csupán arra
hajlandók Görögország és Törökország,
hogy a balkáni államokkal külön-külön
kétoldali szerződést kössenek.

veszik tudomásul, sorsára ítélik: a szenvedésre.
Az ötlet több, mint mentőkötél, az az oxigén
tömlő, ami gyakran csodákat művelhet.

Az Aradi Hét lesz ennek a városnak az oxigén-
génje. Szívja be teli tüdővel ezt az oxigént az
egész ország és nőjön benne az ipar, a kereske-
delem és kultura újja született és megifjodott
Aradia az ország városainak egyik legizmosabb,
és legderekabb atlétájává.

Nem argumentálunk, Cselekedni kell! (F. T.)

Arad katolikusságának impozáns ünnepelei Pacha dr. püspök részvétele mellett

Impozáns ünnepe volt vasárnap Arad katolikus társadalmának, Krisztus királyságának ünnepe, melyre Aradra érkezett dr. Pacha Ágoston megyéspüspök, aki vasárnap reggel 7 órakor részt vett a lelkigyakorlatokon. Dr. Monay Ferenc pápai magyar gyóntató befejezte magasszárnyalású hitszónoklatát, majd kiosztotta a pápai áldást. Az ájtatosságot dr. Pacha püspök vezette. Délután 10 órakor dr. Pacha Ágoston főpapi misét mondott teljes papi asszisztenciával. A nagymise áhitatát és ünnepélyességét emelte a művészien összeállított vallásos hangverseny, amelyet *Műttermüller* József karnagy és *Kaletzky Vilma* zenetanárnő vezettek. Délután 4 órai kezdettel az aradi Oltáregyesület tartotta meg 25 esztendő fennállása alkalmából diszközyűlést, amelyen dr. Pacha Ágoston elnökölt. Dr. Lakatos Ottó plébános az Oltáregyesület alapítója és keletkezése óta egyházi elnöke szépen felépített, hatásos megnyitójában az egyesület tevékenységét vázolta és nemes, magasbatorító célokat szabta meg az egybegyűlétek előtt. Ezután *Dóczi Béla* az egyesület titkára olvasta fel kimerítő titkári jelentését, majd *Kriván Dezső* kath. gimn. tanuló *Sik Sándor* „Krisztus-királyhoz” című költeményét adta elő nagy tetszés mellett. A műsor kiemelkedő száma Gounod „Repertir”-je volt, amelynek művészi élvezetet szerzett előadásáért a széphangú *Várfalvy Elzát*, a tehetséges *Baranyi Bellát* és a kitünő *Műttermüller karnagyot* illeti teljes elismerés. Dr. Monay Ferenc értékes gondolatokból összefűzött, mélyen átgondolt és gyönyörűen kidolgozott ünnepi beszédében azt a nemes eszmét domborította ki, hogy az Oltáriszentség összehozza, egygyéforrasztja az emberiséget. *Fischer Aladár* katolikus gimnáziumi igazgató a katolikus egyesületek üdvözlését tolmácsolta a jubiláns Oltáregyesületnek.

Este 6 órakor nagyszabású ünnepi körmenet indult ki harangzugas közepe a Mino-rita-templomból. Mintegy hatezer ember vett részt az impozáns körmenetben égő gyertyákkal kezükben és zsolozsmákkal, énekkel ajkukon. Dr. Pacha Ágoston megyéspüspök hétfőn reggel autón visszautazott Temesvárra. Monay Ferenc dr., aki szabadságát töltötte Aradon, hétfőn reggel szintén elhagyta a várost és Budapesten keresztül Rómába utazott, hogy átvegye hivatalát.

Szenzációs leleplezések a francia külügyi bizottságban Négy német kérdés, amely még válaszra vár

A Reuter-iroda Párisban lévő amerikai forrásból arról értesült, hogy a Sarraut-kormány meg fogja tagadni az Amerikával szemben fennálló adósság december 15-én esedékes részlet-fizetését, mint ahogy azt a Daladier-kormány tette június 15-én.

Egvébként azok a feltűnően éleshangú kijelentések és számszerű leleplezések, amelyek a francia szenátus külügyi bizottságának ülésén Németországgal szemben elhangzottak, még nagyobb meglepetést keltett az ezután következő Bourgeois tábornok felszólalása, aki szenzációs leleplezéseket közölt Németország titkos fegyverkezéséről. A tábornok bejelentését meglepő adatokkal támasztotta alá.

— Németországban 800 ezer teljesen felügyel-
verzett rohamosztagos áll Hitler rendelkezé-
sére — mondotta.

Ezek a rohamosztagosok teljesen modern katonai kiképzésben részesültek és az összes szükséges fegyvernemek felett rendelkeznek. Kehleiben a rohamosztagosok szuronyos fegyverrel vonultak fel éjszakának idején Hitler előtt. A német mezőgazdasági gépgyárakban éjjel-nappal folyik a munka, de nem traktorokat, hanem tankokat gyártanak és Németország már ma mintegy 120 tank felett rendelkezik, amelyek szétszedett állapotban hevernek a raktárakban. Ugyanígy mintegy 200 nagy bombavető repülőgép hever a mezőgazdasági gyárak pincéiben, nem is beszélve

Amerika is otthagyta a leszerelési konferenciát

Roosevelt elnök újabb nagyarányú aranyvásárlásokat rendelt el
— Amerika „végleges hitvallása az infláció mellett”..? —

LONDONBÓL jelentik: Washingtonból érkező hírek szerint Roosevelt elnök a pénzügyi hatóságokkal folytatott tanácskozásai után hivatalos közleményt adott ki, amelyben kijelenti, hogy az üllépitési hitelintézet a külföldi piacokon hatalmas aranyvásárlásokat fog eszközölni. Később az elnök titkára ugyancsak hivatalosan közölte a sajtóval, hogy az új intézkedés célja az árak emelése az Egyesült-Államokban. A londoni lapok értesülése szerint ezek a műveletek nemcsak az aranyra, hanem a külföldi pénznemekre is kiterjednek és erre a célra az Egyesült-Államok kormányának egymilliárd áll rendelkezésére.

Az angol lapok megállapítják, hogy Roosevelt elnök elhatározása még jobban össze fogja kuszálni a már amúgy is zűrzavaros nemzetközi valutapolitikai viszonyokat és beláthatatlan következményekkel fenyeget. A „Daily Express” szerint az elnök elhatározása végleges hitvallás az infláció mellett, mert az arany vásárlására óriási mennyiségű papírdollárokat kell nyomni.

Itt írjuk meg, hogy Litvinov szovjet külügyi népbiztost vasárnap délután Párisba várták, de

a szovjetvezér vagy elkerülte a francia fővárost, vagy pedig inkognitóban érkezett meg.

Nincs kizárva, hogy Litvinov Párison kívül találkozik a szovjet párisi nagykövetével és a francia politikai személyiségekkel, tekintve, hogy hajója csak két nap múlva indul Amerika felé. Akik Litvinov elmaradásán a fejüket törték, csakhamar kistűtötték, hogy Paul Boncourt francia külügyi miniszter sem töltötte a vasárnapot Párisban, amiből azt következtetik, hogy valahol a fővároson kívül találkozott Litvinovval, akivel eszaneccsért folytatott.

A „Petit Journal” washingtoni jelentése szerint Litvinov washingtoni utazásának igazi oka

az Egyesült-Államok és Szovjetország közötti csendes-óceáni érdekközösségében rejlik.

Moszkvai táviratok a külügyi népbiztos utazásával kapcsolatosan hangoztatják, hogy a szovjet a legközelebb megváltoztatja eddigi ázsiai politikáját és erőiesen szembe fog szállni a japán terjeszkedéssel. Kétségtelen, hogy Amerikát is sérti a japán terjeszkedés és az Egyesült-Államok kormánya attól tart, hogy a Fülöp-szigeteket is megszállják, ami Amerika nemzeti önérzetét annyira megsértené, hogy ebben az esetben

a háború kitörése elkerülhetetlen lenne.

Erre az esetre válna szükségessé a készülöben levő szövetség, hogy az amerikai és a szovjet hájjad felvesse a küzdelmet a japánokkal.

Genf-ből jelentik: Óriási riadalmat keltett népszövetségi körökben az a ma esti órákban elterjedt hír, amely szerint Norman Daves,

az amerikai kormány leszerelési delegátusa, aki a konferencián tudvalevőleg, mint megfigyelő vett részt, szerdán este haza utazik és egyelőre még nem tudni, hogy mikor tér vissza Genfbe.

Mint később megállapítást nyert, a nagy riadalmat keltő hír, amelynek először nem akartak hitelt adni, megfelel a valóságnak. Norman Daves elutazását az amerikai kormánnyal folytatott többrendbeli megbeszélés előzte meg. Daves javaslatot tett kormányának arra vonatkozólag, hogy azonnal visszaterjen Amerikába és kormánya ezt a tervet jóvá is hagyta.

Mint amerikai részről hangsúlyozzák, az elutazás okát a leszerelési konferencia jelenlegi helyzetében kell keresni. Megemlítik azt is, hogy a leszerelési konferencia sorsában a döntő fordulatot a németek visszavonulása idézte elő, ami által új helyzet állott elő. Ilyen körülmények között feltétlenül szükséges az európai nagyhatalmak közötti alapvető ellentétek tisztázása. Ennek eldöntésében Amerika egyik félre sem akar pressziónt gyakorolni.

Amerikának ez a lépése annál nagyobb jelentőséggel bír, mert így a leszerelési konferencia sorsáért Anglia és Franciaország vállal felelőssé. A két nagyhatalomnak előbb-utóbb olyan megoldást kell találnia, amelyet Németország is elfogad. A leszerelési tárgyalásokat ilyen módon a négyhatalmi egyezmény aláírásának összehívása felé irányítják, mivel abban reménykednek, hogy a négyhatalmi tárgyalások során sikerül megfelelő formulát találni.

A Hellas ünnepélyes télihelyiség-avatása

Tegnap, vasárnap délután ünnepélyes ke-retek között megnyitották Arad egyik legak-tívabb klubjának, a Hellas-nak téli helyiségeit. A gyönyörű, modern épület, amely a Maros-part hídon-tuli részének díszé, tegnap ünnepi pompában ragyogott.

A téli helyiség megnyitása délután öt órá-ra volt kitűzve, de már a kora ebédutáni órák-ban ott láthattuk a tagok nagyrészét, akik buzgón foglalatzkodtak, hogy a díszes épüle-tet még szebbé tegyék. A szórakozás is korán kezdődött, mert a földszinti helyiségben már csattogott a ping-ponglabda, csinálták a „szé-riákat” a biliárdasztalokon, de teljes volt a mezőny a bridszezőknél is. Dr. Moga Romulus, a klub elnöke, valamint dr. Székely Lajos ügyvezető-elnök és Friedland Ionel és Schwarz Ármán alelnökök fogadták az érkezőket, akik nem győzték csodálni a praktikus berende-zett klubházat. A rendezőség a táncteremben dr. Botis Aurél és Schlosser Ferenc mérnök vezetésével munkálkodott. A ping-pongban ott találtuk a szakosztályvezető Klein Miklóst, a bridsz-„szakosztály” vezetése Kürt Györgyre hárul, aki nagyon is eleget tesz a megtisztelő kinevezésnek.

A klubavatón dr. Székely Lajosné, Seracu Jánosné, Friedland Ionelné, Adler Tiborné, Frigyes Sándorné, Deutsch Sándorné, dr. Goldzieher Albertné, özv. Hacker Ernőné, Rock Béláné, dr. Goldschmidt Lipótné, dr. Guttmann Aladárné, Weiszberger Gusztávné, Rappaport Duci, Holtzer Irén, Friedland Pü-szi, Heil Babsi, Goldzieher Hédy, Piso Lyane, Fischer Sári, Hajós Marika és még sokan vet-tek részt a hölgyek közül. Az avatási ünnepé-lyen a Hajós, Maros, AKTE, AMTE és ATE elnökségei külön képviseltették magukat.

A Magyar-Olasz Banknak kell viselnie Aradváros svájci kölcsönének valutáris terheit a város jogi álláspontja szerint

A baseli Banque de Jura aradi kölcsönének likvidációs tárgyalásai újabb fordulóponthoz érkeztek. — Vállalta-e a budapesti bank a békeidőkben a svájci frank és a magyar korona valutáris árfolyamai között keletkező differenciák megtérítését..?

A svájci Banque de Jura és Aradváros vezetősége között már hónapok óta húzódnak tárgyalások annak a kölcsönnek likvidálása érdekében, amelyet Arad városa még a háboru előtti években vett fel a svájci pénzügytől magyar koronákban. A tárgyalások alapjait számos cikkben ismertette már olvasóival az Aradi Közlöny és megírtuk, hogy a bonyodalmak eredendő oka az, hogy az előkelő svájci bank ragaszkodik hozzá, hogy a város svájci frankban fizesse vissza az egykor felvett kölcsönt, holott a város erre csak lej-alapon hajlandó és pedig a *koronabeváltás 2:1 arányszámának megfelelőleg*. Ezen az alapon a pénzügyt mintegy egymillió lejre tarthatna igényt, viszont másképpen a követeléseknek csak a tőke-összege több, mint kilencven millió lej.

A Banque de Jura jogi képviselőjével dr. Róth Hugó temesvári ügyvédet bízta meg, aki ez ügyben már számos esetben járt Aradon és tüzetes tárgyalásokat folytatott le Aradváros jogi képviselőjével. A város jogi álláspontja ugyanis azon a tényen alapszik, hogy

egykor a svájci pénzügyt kölcsönét a budapesti Magyar-Olasz Bank Rt. közvetítette.

Annakidején — mondja a város álláspontja — mindent megmozgatott, hogy az ügylet létrejöjjön és amidőn a svájciak ragaszkodni kezdtek hozzá, hogy az ügylet svájci frankban kötéssék meg, az akkori valutáris viszonyokra való tekintettel a Magyar-Olasz Bank — amely nem láthatta a világháborút követő valutaháboru következményeit —

állítólag garanciát vállalt arra, hogy majd mindenkori fedezli a magyar aranykorona és a svájci frank között mutatkozó árfolyam-differenciákat.

Néhány évvel ezelőtt a Banque de Jura — mint ismeretes — polgári keresetet is indított a magyar bíróságok előtt a Magyar-Olasz Bank ellen, hivatkozással a szerződéseknek erre a klauzulájára. A budapesti királyi tábla azonban elutasította a svájci pénzügyt keresetével, kimondván, hogy nem tartja magát illetékesnek a polgári kereset teljes komplexumának felülbíráására. Ezért tette át a per színhelyét a svájci pénzügyt a romániai bíróságokhoz, elsősorban az adós város ellen indítva meg a peres eljárást.

Aradváros jogi álláspontja szerint hajlandó továbbra is rendszeresen eszközölni az esedékes részlettörlesztési összegeket, ha az adósságot a lejbevéltási arányszám alapján értékeli át koronáról lejre. Ami a svájci bank szerint fennálló differenciát illeti,

érvényesítsék az eredeti kölcsönszerződéseknek idevágó paragrafusait és a differenciát kérjék a Magyar-Olasz Bank Rt.-től.

Ezt az álláspontot természetesen a bank képviselője, Róth Hugó dr. nem teszi magáévá és éppen ennél a pontnál folytak legutóbb is élénk eszmecserek az ügyben jogilag egymással szembenálló felek között. Értesüléseink szerint az egyezség létrehozásának mindegyre kevesebb a valószínűsége, éppen emiatt a vitás pont miatt és beavatott körök azt sem tartják kizártnak, hogy a svájci bank

ismételten a diplomácia segítségét fogja igénybe venni.

hogy a külügyminisztériumok útján gyakorolva nyomást az érdekelt felekre, valamilyen közös alapon juttassák nyugvópontba a városnak ezt a fogas pénzügyi problémáját, amelynek ható-területe három országra is kiterjed.

Külföldi cigarettákat csempészték a „beugratók” egy magántisztviselő lakására

Fordulatos tárgyalás az aradi törvényszék előtt — Nyomtalanul eltűnt a titokzatos agent-provocateur

Furcsa eset részletei kerültek mai az aradi törvényszék bírái elé, egy monopolbíróság fellebbezési tárgyalása során. Még két évvel ezelőtt történt, hogy az aradi rendőrséghez feljelentés érkezett Fodor Dezső, a Lengyel Lőrinc-cég egyik vezető tisztviselője ellen, akit azzal vádoltak, hogy fegyverengedély nélkül revolvert tart lakásán. A feljelentés nyomán házkutatás történt a tisztviselőnél, azonban *fegyver helyett egy csomagban 1900 darab magyar cigarettát találtak*. A leletről jegyzőkönyvet vettek fel. Miközben a jegyzőkönyv készült, Fodor, aki a házkutatás idején nem

tartózkodott otthon, hazaérkezett. Meglepetten vette tudomásul a dolgokat és kijelentette, hogy a magyar cigarettákról mitsem tud. Kérdőre vonta feleségét, aki elmondotta, hogy *a csomagot egy ismeretlen férfi hozta, aki arra kérte az uriaszonyt, hogy juttassa azt el egyik rokonának*. A gyanús látogatásból Fodorék arra következtettek, hogy a csomag átadója agent-provocateur, aki ilyen módon akart egy „cigaretta-csempészt” produkálni és felvesni az ilyenkor szokásos jutalmat.

Fodorra a felvett jegyzőkönyv alapján 19 ezer lej bírságot vetettek ki. Az uriaszony folyton kutatott az ismeretlen látogató után, míg egy napon meglátta az uccán. Nyomban értesítette a rendőrséget, amely őrizetbe vette a férfit. Hamarosan kiderült, hogy az illető tiltott határátlépés útján került az országba. Amikor azonban a Fodor-ügyre nézve ki kellett volna hallgatni a nevét titkoló ismeretlent, *az rejtélyes módon eltűnt*. A bíróság fellebbezése folytán az ügy ma került az aradi törvényszékhez. Fodor a bíróság megsemmisítését kérte azzal az indoklással, hogy a cigarettákról nem is tudott és bizonyosra veszi, hogy agent-provocateur működött. A bíróság elrendelte két rendőrtiszt kihallgatását arról nézve, hogyan szökött meg az ismeretlen.

Véres szerelmi tragédia Brádon

Kétszer menyasszonyára lőtt, majd saját fejét lőtte szét egy brádi csendőrtiszt helyettes — Titokzatos dráma lappang a véres szerelmi tragédia mögött

Brádról jelentik: Halálos kimeneteli családtragédia történt Brádon. Özv. László Antalné földbirtokosnő közel másfél éve temette el második férjét, Kovács Márton volt aradi nyugalmazott fűtőházi műhelyfőnököt. A vagyonos és még mindig fiatal özvegyasszony a napokban akart újra férjhez menni Naszody János csendőrtiszt helyetteséhez, aki — eddig még ki nem derített okokból — *elhatározta, hogy végez menyasszonyával és azután öngyilkos lesz*. Az elmúlt éjszaka folyamán özv. Lászlóné házából hirtelen lövések zaja hangzott ki, majd borzalmas sikoltás verte fel az ucca csendjét. A szomszédok felriadtak és a földbirtokosnő házához rohantak. A lezárt kaput ajtókat betörték és ekkor *borzalmas tragédia tárult szemük elé*.

A szerencsétlen földbirtokosnő két sebből vérezve, eszméletlenül feküdt hálószobája padozatán és Naszody csendőrtiszt helyettes, aki valószínűleg sejtette, hogy halálos sebeket ejtett menyasszonyán, *ön maga ellen fordította a fegyvert és szájába lőtt*. A lövés a felismerhetetlenségig összeroncsolta Naszody János koponyáját. A súlyosan sebesült özvegyasszonyt beszállították a dévai kórházba, azonban nem tért eszméltre s így kihallgatni nem lehetett. Orvosai nem sok reményt fűznek felépüléséhez. A szerelmi dráma egész Brád lakosságát izgalomban tartja és annak előzményeit egyelőre teljes homály fedi.

Ficamodások törések

okozta fájdalmak hamar elmúlnak

Abban a pillanatban, ahogy Sloan's Liniment-et használunk, — nem masszírozva, csak kengetve — a fájdalom elmúlik. Apatja a dagasztást, azonnali könnyebbéget és jó érzést szerez. Soha se hiányozzék otthonunkból egy üveg Sloan's. Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsába, ischiás, hátfájás és mindenféle izomfájdalom ellen.

Egy üveg ára 75 lek. — SLOAN'S LINIMENT megöli a fájdalmat.

Harminchárom halottja van a palesztinai zavargásoknak

Damaskusban általános sztrájk tört ki

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában a helyzet változatlan és a forrongásnak már eddig is 33 halottja van. Jeruzsálem összes városainak kapuit a rendőrség szállta meg. Hálában az arabok körében rendkívül nagy az izgalom és mint 1929-ben, mindenfelé azt kiabálják: „Öljétek meg a zsidókat!” Damaskusban ma általános sztrájk volt, a palesztinai arabok iránt érzett rokonszenv jeleül.

INGYEN ADUNK minden gyereknek

könyv szerrel remek anyagot, melyből

FRA DIAVOLO

játszók készíthet magának

STAN és BRAN urakkal.

Gyerekek! a CORSO-ban lehet jelentkezni!

FRA DIAVOLO

vígopera felnőttek és gyermekeknek.

DENYIS KING a Metropolitán első baritonistájával.

Prémium THELMA TODD.

CORSO! Visszahoztuk a legjobb filmet.

hogy mindenki láthassa!

Olcsó helyárakkal. Lei 8.— 12.— 16.— 20.—

JEAN KIEPURA világhírű tenorista

TIED A DALOM!

A hang, a humor, a szépség filmje.

JENNY JUGO — PAUL KEMP

MA délután 3 órakor!

REDL EZREDES! Nagyszabású képmű!

Theodor Loos — Lil Dagover.

JEGY LEI 8.— plus 2.—

Ma, kedden nyílik meg az AUER-étterem

(volt Lovasberényi). Elsőrendű konyha, olcsó menü házon kívül is. — Fajborok. — Azuga-sár. — DANKÓ FERI muzsikál. 4073

Arad gazdasági fellámadásáért indít harcot a város kereskedelme és ipara

Mateescu István, Domán Sándor és Pacuraru Brutus nyilatkozatai a temesvári mintavásárról és az „Aradi Hét” megrendezésének szükségességéről

A temesvári mintavásár — mint már most megállapítható — általános sikert aratott. Tegnap oly nagyszámu közönség látogatta meg a kiállítást, hogy a nyomtatott jegyek száma elégtelennek bizonyult és a rendezőség kénytelen volt „ad hoc”-jegyeket kiadni. A látogatók tömege a zsúfolásig megtöltötte a kiállítás területét. Ez a nagy siker, ez a jelentős eredmény *gondolkozásra kell, hogy késztesse Aradot. Amit Temesvár meg tudott csinálni, miért ne tehetné meg Arad is?* A terv készen áll. Még mielőtt a temesvári mintavásár szervezése megindult volna, Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke felvetette az „Aradi Hét” nagyszabású tervét, amelyet jelenleg a kamara egyik kiküldött bizottsága tanulmányoz megvalósíthatósága szempontjából. A mintavásár nagy sikerével és az „Aradi Hét”-tel kapcsolatosan érdekesnek tartottuk megszólaltatni az aradi kereskedelmi és ipari élet három kiváló reprezentánsát: Mateescu Istvánt, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, Domán Sándor alelnököt és Pacuraru Brutus kamarai főtitkárát. Ime a három nyilatkozat:

Mateescu István:

— A temesvári mintavásárról igen jó impresszióim vannak. Nagyon szépen sikerült. Ez a siker mindenestre biztatást jelent nekünk, akik az „Aradi Hét”-tel hasonlóat akarunk produkálni. Temesvár megmutatta, hogy ipara mindent tud termelni, amire az országnak szüksége van. Most mutassuk meg, mit tud Arad. *Véleményem szerint május hónapban, vagy legkésőbb június első felében csináljuk meg az Aradi Hetet.* Azért a nyárelején, mert ebben az időpontban nem rendeznek másutt hasonló akciókat, úgy hogy nem oszlik meg a közönség és az egész országból Aradra hozhatjuk a látogatókat. Tervem az, hogy *mezőgazdasági, állat- és fajbaromfi-kiállításokat rendezünk.* A részletes programot bizottság dolgozza ki. Az Aradi Hét programja változatos és vonzó kell hogy legyen.

Domán Sándor:

— Impresszióim a temesvári mintavásárról? Erre csak azt felelhetem, hogy ma nemcsak helyes és jó, ha a gazdasági élet vezetői mintavásárokat rendeznek és bármilyen utonmódon növelni akarják a forgalmat. Ma ezen túl vagyunk. Ez ma kötelesség. Kötelességüket teljesítették azok, akik Temesváron ezt a mintavásárt megrendezték és előteremtették. Ha a mai gazdasági helyzetben nem indítjuk meg az életet, akkor mozdulatlanul állunk — úgy, mint ma Arad. Elnéztem tegnap Temesváron a nyüzsgő tömeget a mintavásáron, a szállodákban nincsen hely, minden a legkisebb padlásszobáig kiadva... *A vendéglőkben még három órákor is ebédeket szolgáltak fel az éttermet zsúfolásig megtöltő közönségnek...* a kávéházak telve, az üzletekben nyüzsgő forgalom. Ez

az, ami a gazdasági életet jelenti, ez az, amire ma szükség van és amit Temesvár — valljuk be — jól csinált meg. A temesvári példa azt mutatja, hogy kötelességünk valamit tenni és lehet is csinálni. ha az arra hivatottak teljes energiával összefognak.

— Még Temesvár előtt felvetettem nagybbszabású programot keretében az „Aradi Hét” megrendezésének tervét. Nemcsak ipari kiállítást rendeznénk, hanem *felvonultatnánk a mezőgazdaság minden ágát is a kiállításon. Azon a héten a romániai sportesemények itt zajlanának le, szabadtéri előadásokat tarthatnánk, kongresszusok, nagygyűlések hoznák Aradra a tömegeket.* Nem törődöm a közbevetett disszonáns hangokkal és minden irányban megkísérlem, hogy tervemet — szerény erőmhez képest — életrekeltssem. A temesvári példa bizonyítja, hogy megfelelő lelkesedéssel és energiával minden keresztülvihető. Tőlünk függ tehát, hogy magunkért tehessünk valamit.

Pacuraru Brutus:

— A temesvári mintavásár nagyon szépen sikerült és a rendelkezésre álló rövid időt tekintve, meglepően sok a kiállító. Kissé változatosabb lehetne ugyan a kiállítás, amit — úgy hiszem — megfelelőbb csoportosítással lehetett volna elérni, de mindenképpen: *Temesvár szívet és hasznosat produkált.* Véleményem szerint *nagyobb energiával kell beleteküdni az Aradi Hét megszervezésének munkájába, mint Temesvár.* Nagyon lelkesedéssel kell dolgoznunk, mert nagybbszabású eredményt akarunk produkálni. És ne felejtjük el: *Temesvár mindenkor megkapta a felsőbb hatóságoktól a támogatást.* Temesvárt minden tekintetben favorizálták, nekünk tehát nehezebb a feladatunk. Az Aradi Hét-nek demonstrációnak kell lennie, demonstrálniuk az egész országnak, hogy Arad létezik, fejlődésképes, tud és akar produkálni. Nekünk aradiaknak kétszeres lelkesedéssel kell munkálkodnunk, mert sok függ akciónk sikerétől. Ugy tervezem, hogy iparunkon kívül bemutatjuk mezőgazdaságunkat — *szőlészet, erdészet, állattenyésztet stb.* — *ismertetjük háziiparunkat, etnográfiai felvonulást rendezésével bemutatjuk az itteni népviseleteket is. Butoriparunkról, amely az egész országban első helyen áll, sokat várunk. De itt az Astra, itt a textiliparunk...* mindkettő az ország legfejlettebb gyárvállalatai közé tartozik. Van tehát mivel büszkélkednünk és az Aradi Hét megrendezésével be akarjuk igazolni, hogy Arad fejlődésképes város és joga van az élthez, joga van minden támogatáshoz.

Hölgyeim!

Az összezsugorított harisnyafűző domboru csipő formál, csak a széles has- és csípő-szorító al jól, a legjobb és leolcsóbb 8678

Pilcz Irma

fűzőszpecialistánál kapható, Arad, Str. Eminescu 14. (Deák F. u.)

Megnyílt a „Kék madár” elővételi pénztára

Orizási érdeklődés nyilvánult meg a »Kék madár« november 4-ikt és 5-iki vendéglátékai iránt. — A szezon legkimagaslóbb művész eseményének ígérkezik a »Kék madár« aradi előadása

A most induló művész szezon legkiemelkedőbb eseményének ígérkezik I. Jushny világhírű „Kék madár” kabaré-revü társulatának vendéglátéka, amely iránt páratlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az aradi téli színházban ma nyílik meg az elővételi pénztár.

Hogy vidéki városban mit jelent a „Kék

madár”, fölösleges vázolnunk. Aradon 1929-ben, egy napi reklámirozás után, zsúfolásig telt meg az aradi színház, több, mint bizonyos, hogy a világhírű kabaré-revü társulat ezuttal is zsúfolt házakat fog csinálni. A „Kék madár” minden előadása világattrakció, senki sem mulassza el tehát az aradi előadásokat megnézni.

Érdekes vita egy regény-trilógiáról

Salom Asch irodalmi est az Iparosóthionban.

Vasárnap este zsúfolásig megtelt az Iparosóthion. Az aradi „Aviva Barissia” zsidó ifjúsági egyesület rendezésében érdekes irodalmi törvényeszk zajlott le a pódiumon. Salom Asch nagy hármass regénye: az „Özönvíz”-trilógia (Pétervár, Varsó, Moszkva) felett folyt a mindvégig izgalmas, feszült érdeklődést kiváltó, magasnívójú irodalmi vita.

Az esküdtek asztalánál Anhaltzer Ignác, dr. Dohány Sándorné, Dukász Imre, dr. Fuchs Albert, Groszmann Dezső és Kronovith Márton foglaltak helyet. A tárgyalást vezető elnök Chilevitz Hermann volt, aki lendületes beszéddel nyitotta meg az irodalmi tárgyalást és nyomban felkérte Kasztner Rezső hírlapíró, a kolozsvári „Ujkelet” belső munkatársát, hogy tartsa meg Salom Asch műve felett a vádbeszédet.

Kasztner mély igazságokkal tele beszédében a l'art pour l'art irodalom ellen foglalt állást és megköveteli az íróktól, hogy kivezető utat mutasson a ma szociális válságos és gazdaságilag bizonytalan szituációjából. Kasztner azzal vádolta meg Salom Ascht, hogy ebben a regényében nem mutatja meg a zsidók lehetséges útjait. Vádbeszédének nagy sikere volt.

Chilevitz Hermann ezután Fekete Tivadar író és újságíró kérte fel, hogy tartsa meg védőbeszédjét. Fekete Tivadar a közönség tapsai között áll fel és azzal a hasonlattal él, hogy a francia enciklopédisták korában egy Fréron nevű újságíró támadta és vádolta Voltairet. Maid rátért az Özönvíz-trilógiára, boncolgatja a főalakok jellemét, izgalmas, feszültséggel teli és temperamentumos beszédével azt bizonyította be, hogy Salom Asch ezekben a regényekben nem akar orvosi recept lenni, csak diagnózist ad. Receptet írni már könnyű, ha van diagnózis, a fontos a betegség minémisége és erre a betegségre Salom Asch helyes felkészültséggel mutat rá. Kéri az író felmentését.

Beszédét sokáig zúgó taps köszöntö meg. Kasztner még élt a vád replikájának a jogával, elismerte, hogy Fekete Tivadar a művész szemüvegén keresztül védte meg Salom Ascht, de ebben az esetben zsidó politikáról van szó, arról a prófétai sorsról, amelynek ez a nép szöges útját járja. Ura szigorú ítéletet kér az esküdtektől.

Fekete rövid replikájában így felel:

— Nem vagyok próféta, csak művész, ez igaz. De ma a próféták egyre szaporodnak és a művészek egyre kevesebben lesznek. Nem barátokozom a prófétákkal és kérem Salom Aschnak, mint művésznek, a felmentését.

Az esküdtszék Chilevitz Hermann vezetése alatt hat szavazatban elítélte és hat szavazatban felmentette Salom Ascht.

Sorozatos betörések

és vakmerő lopások Aradon

Néhány hónapon belül tegnap délután másodizben törték be Simon Ernő dr. volt Simonyi-uccában lévő lakására. Ezuttal az ablakon keresztül hatoltak be a betörők. Valaki megzavarhatta őket, felkapták az asztalon lévő pénztárcát, amelyben mintegy ezer lej, valamint dr. Simon iratai voltak és azután az ablakon keresztül távoztak. — Pánik Kató, Strada Alexandrescu 53. alatti lakoshoz tegnap éjszaka betörték. A tettesek 6000 lej értékű ruhaneműt és néhány száz lejnyi készpénzt vittek el. — Constantin Imre, Strada Doamna Balasa-uccai lakos vadházastársát, Tóth Trszébet lopás miatt jelentette fel a kveszturán. — Özvegy Schrank Henrikné volt Tököli-téri lakásának pincéjéből több ezer lej értékű ruhaneműt loptak el. — Bort Dániel feljelentést tett, hogy 3500 lej értékű kerékpár-ellopták. — Eisele Mátyás guttenbrumi lelkész feljelentette a rendőrségen Huszár Lászlót, aki tőle, — a feljelentés szerint — hétezer lej eltulajdonított. — Svart Elze brassói lakos feljelentést tett a rendőrségen Csomagné ujaradi lakos ellen, akinek megörzés végett átadott 15 ezer lej értékű háztartási cikkeket, amit nem hajlandó visszaszállgatni.

Agyafurt hajszát indított a bosszuvágyó szomszédasszony egy soborsini kereskedő ellen

Váratlan fordulat történt egy soborsini kereskedő bűnügyében. Két hónappal ezelőtt nagy feltűnést keltett az a bűnügyi eljárás, amely Unghi János 72 éves kereskedő ellen megindult, akit azzal vádoltak meg, hogy egy tízéves kisleány ellen erőszakos merényletet követett el. Orvosi bizonyítványokkal és tanuvallomásokkal igyekezett magát tisztázni a vád ellen erélyesen tiltakozó kereskedő, akinek ügyében most érdekes fordulat történt. Jelentkeztek ugyanis tanuk, akik azt vallották, hogy *a kisleányt a kereskedő szomszédságában lakó szülésznő defloreálta, hogy vádat emelhessen Unghi ellen.* A kereskedő és a szülésznő között régi ellenségeskedés dúl kisebb pereskedésekből kifolyólag és az asszony egyizben meg is fenyegette Unghit.

— Vigyázzon, mert még a börtönbe juttatom magát.

Egyes tanuk azt állítják, hogy a kisleány a kereskedő üzletéből a szülésznő lakására ment, ahonnan nemsokára *éles gyermekszülők hallatszottak ki.* Valószínűleg ekkor defloreálta a kisleányt, akit azután kitamitott arról, hogy a kereskedő ellen vádat emeljen. A tanuvallomások szerint a leánykának, amikor a kereskedő üzletéből kijött, semmi baja sem volt és vidáman nevetgélve ment a szülésznőhöz. Az új tanuk vallomása alapján a vizsgálat természetesen más irányt vett és az ügyben most már érdekes fordulat várható.

Arad egyik legforgalmasabb uccáján elraboltak egy százharmincnyolcezer lejt tartalmazó aktatáskát

A vakmerő ember többek szemeláttára követte el a tettet — Egy szemtanu elmondja a vakmerő rablás leolvasát

Vakmerő rablás történt ma a kora délutáni órákban Aradon. A volt Deák Ferenc-uccában elraboltak egy 134 ezer lejt tartalmazó aktatáskát és a vakmerő rablást pillanatok alatt felfedezték, azonban a tettesnek sikerült idejekorán egérutat nyerni és zsákmányával elmenekülni. A nagyszabású rablásról az *Aradi Közlöny* munkatársa az alábbiakban számol be:

A „Discom” trafikelosztóvállalat autójával jár Draskovits Ferenc ellenőr, aki az árut a trafikoknak kiszolgáltatja és a pénzt kezeli. Az autó az ebédutáni órákban végigrobogott a Deák Ferenc-uccán és megállt a református-templom előtt, ahol Mundl Árpád nyitott a napokban trafikot. A trafik több árut rendelt a szokottnál és így ma Draskovitsnak 22 ezer lejt kellett inkasszálnia. Amikor leszállt az autóból, magához vette aktatáskáját, amelyben az addig beszédett pénz volt elhelyezve, ekkor közölte az autó sofőrje, hogy a kocsi defekt érte, de amíg a trafikban az ellenőr leszámol, addig meg is javítja. Így is történt, amíg Draskovits Ferenc az üzletben foglalkozkodott, a sofőr hozzálátott az autó kijavításához.

Bent az üzletben a trafikos leszámolt Draskovitsnak 22 ezer lejt, amelyből 13 ezer lej ezresekben volt, míg a többi különféle pénzekben. Amikor Draskovits a pénzt átvette, kísietett az üzletből és az aktatáskát a volán mellé az ülésre helyezte. Egy percig tarthatott csupán, amíg Draskovits a kocsis hátsó részé-

hez ment, hogy a sofför munkáját siettesse. és máris visszafordult, hogy táskáját magához vegye. A vakmerő rabló ezt az időt használta ki, hogy a táskát kiemelje és a főter irányában elsietett. Draskovits visszatért a volánhoz, ahol megdöbbenve konstataálta, hogy a 134 ezer lejt tartalmazó táskát eltűnt. Nyomban felült a kocsira és a rendőrségre hajtatott és nem telt bele egy pár percnél több, már ismét megjelent a trafik előtt Iancu Traian, a bűnügyi

Central-mozgó

Fűös Pál remekműve

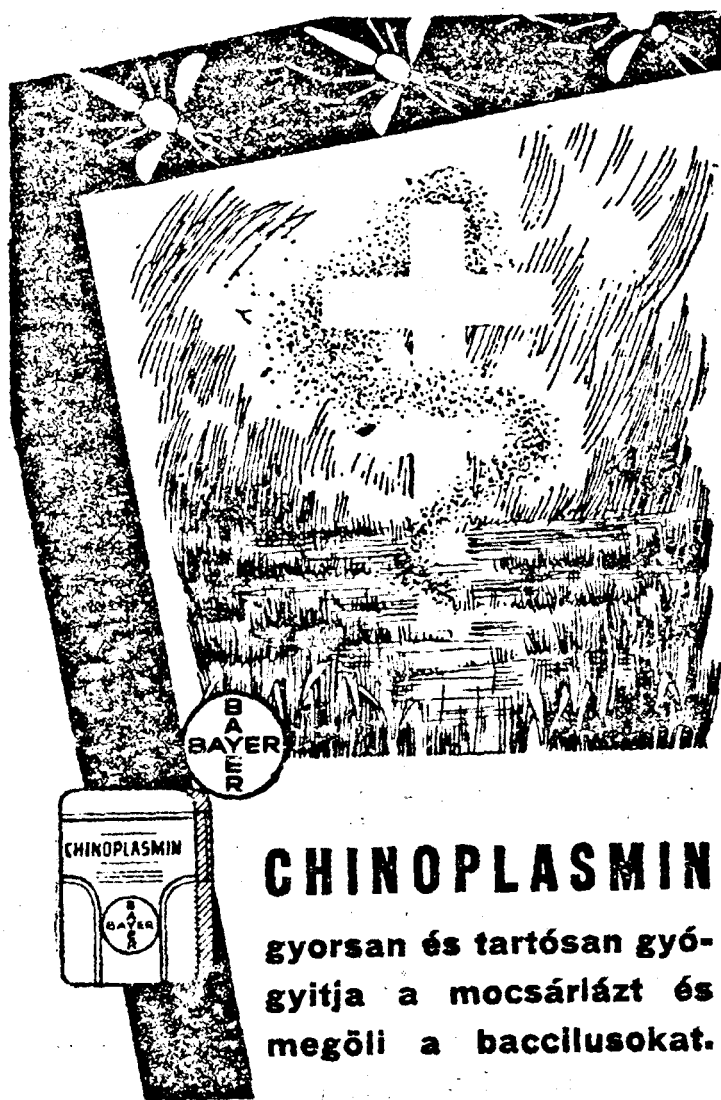
Jön!

Mégis szép az élet!
(Sonnenstrahl)

Jön!

Anna Bella

Gustav Fröhlich

CHINOPLASMIN

gyorsan és tartósan gyógyítja a mocsárlázt és megöli a bacillusokat.

CHINOPLASMIN

osztály vezetője és Cherches Inspekciós komisszár kíséretében. A rendőrtisztviselők nyomban hozzáláttak a titokzatos rablási eset felderítéséhez. Ott a helyszínen kihallgatták a szemtanukat, ezek közül Kolarov esztergályos, akinek a közelben van üzlete és aki a rablás ideje alatt az üzlete ajtajában állott, szemtanuja volt a tett elkövetésének. Világosan emlékszik arra, hogy egy magas, fekete-haju, nyírott bajuszos, szurósszemű férfi az autó nyitott ablakához lépett és kivette onnan a táskát. A másik pillanatban már arra lett figyelmes, hogy Draskovits felkiáltott: *ellopták az aktatáskámat!*

A nyomozás során lejátszátták a történetet és megállapították, hogy egy agyafurt, minden hájjal megkent rabló „dolgozott”, mert azt a kevés időt, ami rendelkezésére állt, alaposan kihasználta. A rendőrség elképzelése szerint a tettes a trafikban lehetett, amikor Draskovits Ferenc bejött a 22 ezer lejért. Láttá, amint kinyitotta aktatáskáját, amely telve volt pénzzel és ekkor támadhatott az az ötelete, hogy kilopja a pénzt az autóból. A szerencse mellé szegődött, mert az autó defekt volt és Draskovits egy pillanatra látni akarta, hogy meddig tart még a sofför munkája. Az esztergályos, aki tanuja volt a tetteknek, azt hitte, hogy a magas, jól öltözött férfi az autohoz tartozik. A vakmerő ember pedig többek szemeláttára emelte el a hatalmas összeget tartalmazó táskát. A trafikban nem emlékeznek arra, hogy vajon ki tartózkodott akkor az üzletben, amikor Draskovits átvette a pénzt. A rendőrségen erélyesen folyik a nyomozás és a késő éjszakai jelentések szerint, minden remény meg van arra, hogy a vakmerő rablót hamarosan leleplezik.

CENTRAL-MOZGO: Még ma és holnap: **AZ ÉNEKEK ÉNEKE.** Hermann Sudermann regényének filmváltozata. Főszerepekben: Marlene Dietrich, Brian Aherne és Lionel Atwill. A filmet Rouben Mamoulian rendezte.

SELECT-MOZGO: Repriz-premier: **A KÖLYÖK.** Főszereplői: a kis Jackie Cooper és Wallace Boery. 7, 10 és emeleten 15 lejes reprizhelyárak.

H I R E K

Október 31.

A ködös őszi napok soraiból magasan kiemelkedik október 31-ike, mint a reformáció emléknapija. 1517. október 31-ikén történelmformáló kalapácsütésektől visszhangzott Európa. Luther Márton kiszögezte a wittenbergi vártemplom ajtajára 95 tételét, a Krisztushoz való visszatérés ünnepi okiratát... Isten igéje győzött ezen a napon. A szentlélek újra alászállott, mint az első pünkösd napján és nagy tettekre buzdította harcosait. Luther munkáját folytatta Zwingli, Kálvin és a többi reformátorok díszes serege... Az Élet élni akart, ez volt a reformáció. És a reformáció felszabadította az életet. A reformátorok megmutatták az embereknek, hogy emberi életet kell élniük. A reformáció felszabadította az életet...

A reformátorok maguk azonban nem tudták volna saját kezükkel kinyitni a börtönöket, összetörni a bilincseket! Az élő Isten keze volt az, amely belenyúlt a emberiség életébe s engedelmes eszközül használta fel a reformátorokat... A reformáció nemcsak, hogy felszabadította az életet, hanem a felszabadult rabcsolgáknak új élethivatást is adott. Előbe állította az igazi Krisztust, mint életideált, az isteni útmutatás alapján az ember elindult, hogy rátaláljon önmagára... Célját azonban még nem érte el, de a reformátorok szelleme él és lobogó fátylaként világít az örök emberi célhoz vezető úton...

U. Kovács Zoltán
ref. s. lelkész.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Felhős, nappal keleten is hűvösebb idő, egyes helyeken esők.

— **Serban kisebbségi alminiszter a nagylaki ünnepségeken.** Nagylakról jelentik, hogy nagyszabású ünnepség keretében fogadták a nagylaki szkolisták Serban Mihály kisebbségi alminisztert, aki a megyei prefektus jelenlétében jelent meg a csehszlovák köztársaság tizenöt éves fennállásának alkalmából rendezett ünnepségeken. Délelőtti ünnepi istentisztelet volt az evangélikus templomban, utána a piactéren tornagyakorlatokat mutattak be. Este román- és szlováknyelvű műsoros est volt. Az alminiszter tiszteletére rendezett banketten Buina István evangélikus esperes mondott lelkeshangú pohárköszöntőt. Serban alminiszter Masaryk elnökre mondott tószót.

— **Dr. Lázár Ágoston megyei prefektus hétfőn folytatta megyei ellenőrző körútját.** A megyei prefektust Borosjenőn fogadták a főszolgabírószágon, ahol értekezletet tartott a jegyzőkkel és a járási vezetőkkel.

— **Tízmillió lejt fizet ki a CFR.** Bucurestiből jelentik: Az államvasutak pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy a vasut régi tartozásainak edezésére szolgáló 100 millió lejt tiz százalékát, azaz 10 millió lejt azonnal folyósít azoknak az ipari szállítóknak, akiknek követelése a kiutalási táblán már szerepel. Ebből a tízmillió lejből elsősorban nagy iparvállalatok és nagyszállítók nyernének kieligítést. A CFR egyéb szállítói régi számláinak kiegyenlítésére csak később kerül a sor.

— **Az aradi Rotary-Club előkelő vendégei.** Ma este ünnepi hangulat uralkodott az aradi Rotary-Club Dáciabeli szokásos hétfő esti vacsoráján. A klubnak ugyanis előkelő vendégei voltak, amennyiben a vacsorán megjelentek: dr. Potter Sándor (Zürich), a nemzetközi Rotary-vezetőség tagja és Gerbel N. mérnök (Bécs), a bécsi klub vezetőségi tagja. Mindkét vendég a Rotary-Club temesvári kongresszusán vett részt és ma este továbbutaztak lasi felé, ahol új klubot szentelnek fel. A mai vacsorán az aradi klub összes tagjai megjelentek és meleg ünneplésben részesítették a vendégeket.

Vese, hólyagbetegek

szakorvosi kezelésben részesülnek mérsékelt áron a POSGAY-szanatóriumban. Napidíj 4-szeri ellátással, fűtés, világítással 100 lej.

Kedden és pénteken 9 ó.
szegény sorsu bejáró betegek számára
igen mérsékelt áru rendelés

Gyümölcsfák, a legnemesebb fajok PAUZÁRNÁL

tökéletes helybelli kultúra. díó nagyságu cseresznyék, órlási szilvák, féregmentes almák, körték, stb. Vértetű ellen saját találmányu szóbeli utasítás. Nemes rózsák ezüstfenyők, díszbokrok nagy választékban. — Megrendelhetők PAUZÁR virágüzletben Str. Bratianu 9 Kertészet Arad-Muresel, szemben a cukorgyárral.

— **Miniszteri intervenció a Telefonszolgálatnál.** Bucurestiből jelentik: A „Lupta” jelentése szerint Mirto közlekedésügyi miniszter közölte a román Telefonszolgálat igazgatóságával, hogy a mai súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok között a maga részéről nem járulhat hozzá a telefonszolgálatnak a Telefonszolgálat által tervezett felépítéséhez.

— **AZ ARADI KÖZLÖNY SZERDÁN REGGEL.** Mindszentek ünnepén ünnepi tartalommal jelenik meg. Kérjük ezért i. t. hirdetőinket, hogy hirdetéseiket a kedvező elhelyezés érdekében a keddi nap folyamán megelőző eljuttatni szíveskedjenek kiadói hivatalainkhoz. Az Aradi Közlöny ünnep-utáni száma pénteken reggel a szokott időben jelenik meg.

— **Új pénzügyi szolgálati főnök Aradon.** A napokban jelentették, hogy Serb Sándor főtitkárviselőt Temesvárról Aradra helyezték át, de akkor még bizonytalan volt, hogy mikor foglalja el új állását. Illetékes forrásból arról értesülünk, hogy Serb Sándor már a napokban megkezdte működését, mint az aradi behajtási pénzügyigazgatóság könyvelési osztályának főnöke és új beosztásában is érvényesíteni fogja szaktudását és 25 éves gyakorlatán alapuló képességeit.

— **Az állam szeptember havi bevétele a Banca Nationala után a rendes költségvetésre 1.457 millió lej volt.** A rendkívüli költségvetés bevétele 127 millió lejt tett ki és így az állam összbevétele szeptember hónapban 1 milliárd 584 millió lej volt.

— **Bármilyen adóügyben a semmitörvényi panasza beadásának határideje harminc nap.** Az egyenesadók kivetési ügyében a recurs beadásának határidejére vonatkozólag nagyfontosságú elvi jelentőségű döntést hozott a temesvári Tábla III. szekciója fise. III. 3395(4)—932. szám alatt. Ebben a döntésben a Tábla kimondja, hogy az egyenesadó-törvénnyel kapcsolatban a recursidő nem 20, mint eddig volt, hanem 30 nap.

Alpár Gitta — kisbabát vár!

Amint Budapestről diszkrétan jelentik, a pacisirtahangú magyar primadonna titokzatos „betegségéről” megállapították, hogy nem más, mint az anyai örömlök szimptomája. — Kimondhatatlan boldogsággal várom a kisbabát! — mondta Alpár Gitta munkatársunknak a szanatóriumi ágyon, ahol virágredő veszi körül — és a legboldogabb akkor lennék, ha kiderülne, hogy: egyszerre kettő jön! Hiába, Alpár Gitta már csak konzekvens marad az operette-sablonhoz: „csak párosan szép az élet” — még kisbabában is!

— **Járványos betegségek Aradon.** Aradváros egészségügyi bizottságát november elsején délután 5 órára hívták össze. Az ülésen a városi főorvos jelentést tesz a járványos betegségek elterjedéséről Aradváros területén.

— **Franciaországban hófúvás van.** Párisból jelentik: Franciaország területén hirtelen erősen téliesre fordult az időjárás. Leesett az első hó, amely helyenként fél méter magas. A hófúvás következtében több helyen a nyílt pályán elakadtak a vonatok. Hasonló hírek érkeztek Svájc területéről is.

Hegedű- és zongoraiskolák a CULTURA könyvtárban.

— **Négyezer aradi kérvény —** időbonokért. Az aradi pénzügyigazgatóság I. emelet 19. számú szobájában lévő könyvelési osztály tegnap terjesztette fel az időbonok elnyerése érdekében benyújtott kérvények utolsó csoportját és ezzel a folyamodványok száma négyezerre szaporodott, a nyugdíjasokén kívül. Az elmaradt penziókért járó kérvényeket közvetlenül a nyugdíjpénztár terjesztette fel Bucurestibe. A könyvelési osztályhoz benyújtott tisztviselői folyamodványok és az állam egyéb hitelezői által kiállított kérvények teljes összege 36 millió lej. A kincstár ezzel az összeggel ugyanis tartozik a fenti kategóriáknak.

— **Györök és Arad között elveszett egy kézi börtáska.** Az aradi pénzügyigazgatóság egyik főtitkárviselője vasárnap este 7 és 8 óra között, autón Györökről Aradra jött és a nála volt kézi börtáska a gépkocsiból kiesett. A táskában csak pinceszok voltak, tehát az a megtalálásra semmi értékkel sem bír. Az illető főtitkárviselő arra kéri az elveszett táská megtalálóját, hogy azt a pénzügyi palota I. emelet 18. számú szobájába szíveskedjék bevinni.

— **Három aradmegyei baptistát a radnai járásbírószágon 200—200 lej pénzhírságra ítélt,** mert vallási gyűlést rendeztek. Az ügy ma került az aradi törvényszék elé, ahol Dobre Demeter vasaioi, Miculits György ménesi és Voimeresteanu Ilés pauseni baptistákat felmentették.

— **Orvosi honorárium-per, érdekes elvi döntéssel.** Érdekes pereskedésben hozott ma ítéletet az aradi járásbírószágon, Posgay István dr. igazgatófőorvos perelte Messer Miksa aradi kereskedőt 9000 lej orvosi költségre. A kereset szerint a főorvos műtétet végzett szanatóriumában a kereskedő mostohaleányán: Cadri Editen, Messer arra kérte a bíróságot az első tárgyaláson, hogy mondja, hogy a leány édesapja: Ali Cadri, Ada-Kaleh-i lakos felelős kiskorú leánya kezelési költségeiért. Ali Cadrit meg is idézték, azonban kiderült, hogy ismeretlen helyen tartózkodik, mire Chiroiu járásbíró ma meghozta ítéletét, amelyben a kereskedőt az orvosi költségek kifizetésére ítélté.

Ma, kedden az Auer-vendéglőben (volt Lovasberényi) disznótörős vacsora, vargabéles

— **Rendület mindszentek ünnepére.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy Wittauschek Lajosné városi tanácsstag interpellált a városi tanácsülésen annak érdekében, hogy a mindszentek ünnepére való tekintettel a városvezetőség engedélyezze, hogy a temetőkhöz köcsikön is be lehessen látítani. Dr. Botioc Elek eleget tett az elhangzott kívánságnak és hétfőn reggel rendületet adott ki, melynek értelmében a keddi napon szabad lesz kereskedőknek és járműveknek is behajtani az aradi sarkterekbe. A rendület hatálya szerdán megszűnik.

— **A reformáció emlékünnepe Aradon.** A reformáció emlékünnepe alkalmából az aradi református ifjúsági egyesületek nívós, szép program keretében vallásos ünnepséget rendeztek vasárnap délután 6 órai kezdettel. A református templom zsúfolásig megtelt hívekkel, akiknek valóban magasnívójú művészi élvezetben volt részük. Ének és ima után Vekov Iván tehetségesen előadott gondokaszólója vezette be a műsort. A zongorakíséretet Stern Magda látta el figyelmesen. Rendkívüli hatásos volt a szavalókörös által előadott XLVI. Zsoltár, majd Illés Károlyné művészi énekszáma következett Hirsch József zongorakíséretével. Ajtay Gábor temesvári lelkész ünnepi beszédet mondott, amelyben a reformáció emlékünnepe jelentőségét méltatta. A jelenlévők sorából nagy tetszést váltott ki Baranyi Bella teljes átérzéssel előadott hegedűszólója. Ungvári Miklós hatásos szavalataival emelte az ünnepség nívóját. A műsor kiemelkedő száma Nits: „Mózes anyja” című melódrama volt, melynek nagyszerű előadását Borsy Julia, Szabó Elza, Jung János és az orgonánál Gooz Ilonka érdemelnek dicséretet. Imá és áldás, valamint az „Erős várunk” című ének fejezte be a szép ünnepséget.

Tiltott műtét

— **Hallottad? A Kohnt letartóztatták tiltott műtét miatt.**

— **Ne beszélj! Hogy-hogy?**

— **Idegen valutákkal operált.**

— **A katonakötelesek jelentkezése.** Az aradi rendőrség katonaiügyi osztálya felhívja az Md. F. típusú livrettel rendelkezőket, hogy az alatt smertetett napokon jelentkezzenek livretteik láttamozása végett az aradi rendőrkveszturán. Akik 1908-ban születtek november 1—2-án jelentkezzenek, az 1907-es születésűek nov. 3—4. 1906-os nov. 6—7. 1905-ös nov. 9. 1904-es nov. 10—11. 1903-as nov. 13. 1902-ös nov. 14. és az 1901-ben született katonakötelesek november 15-én jelentkezhetnek az aradi kveszturán. Jelentkezni azoknak is kötelező, akik felmentést élveztek. Akik tehát orvosi bizonyítvánnyal felmentést kaptak a katonai szolgálatától, vagy családfentartók és emiatt nem vonultak be, kötelesek felmentvényüket a fent jelzett napokon bemutatni. A katonaiügyi osztály még felhívja az 1913—14—15-ben született hadköteleseket, hogy azok, akik még nem jelentkeztek, vagy valami reklamációjuk van, jelentkezzenek a november hónapban összeülő összpontosító bizottság előtt az aradi városkészen.

— **Ma az alantli gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**
VOITEK: Bul. Reg. Marla (Andrássy-tér.)
BERNÁT: lángá Gara (vasutállomásnál.)
DANCIU: Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér.)
BERGER: Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.)

Toscanini dirigál...

Bécsi filharmonikusok budapesti koncertje az aradi rádió-hangszórón keresztül)

Felejtetetlen zenei élményt jelentett a világ zenerajongóinak Toscanini budapesti koncertje, melynek minden láthatatlan és hallható momentumát hiánytalanul elszállították a rádió hanghullámai a világ négy tája felé. Aradon is nagyon sokan hallgatták a nagy karmester bravuros teljesítményét. Mozart D-dur szimfóniája, Brahms Haydn-variációi, Beethoven VII. szimfóniája és a Mesterdalkok előjátéka képezték a szólista-nélküli, nagyszerű műsort.

A maestrot hatalmas taps fogadta a hangversenyteremben, ahol „tout Pest” jelen volt. Három ideges kopogás és megindul Mozart isteni D-dur szimfóniája. Az első allegro brillianciája, az andante nemes egyszerűsége, a menüett büszke, hetyke, csaknem gögös előkelősége, minden szünet után magán viselte a személyiség bélyegét. Brahms akadémikus diákdalhoz hasonló Haydn-téma fölötti variációi olyanok, mintha szellemek óriáskeze futna végig az orgonán... Királyi palastban, arany és biborban emelkedik ki az eredeti téma, az egész óriás orkeszter palettáján. Toscanini intésére... Óriási tapsorkán, ujjongás, majd szünet után Beethoven dyonisoszi örömben tomboló A-dur szimfóniája bámulatos magaslatoakra viszi a hallgatót. Végül Wagner impozáns Mesterdalkának költői lendületű, hatalmas szabadságokban pompázó előadásával ért véget Pest és — Arad ma esti nagy zenei élménye... **Shuk Lajos.**

— Az ujaradi híd javítása. Aradváros mérnöki hivatalától egy műszaki bizottság vizsgálta felül az ujaradi hidat, amelyet — mint jeleztük már — radikális javítás alá vesznek. A mérnöki bizottság megállapította, hogy az ujaradi hídnek majdnem minden második hullámlemezét megette a rozsdá, tehát pótolni kell őket. A felfedezés miatt a híd átfestési munkálatai minden valószínűség szerint a jövő év tavaszáig elmaradnak.

— Veszettkutyák garázdálkodnak Pankotán. Pankotáról jelentik: Egy kóbor kutya a nyitott ajtón beszaladt Balogh Rózsi szobájába és a varrónót a cipőjén keresztül a sarkánál harapta meg. A szobában tartózkodó nővére segítségére sietett, aki szintén veszettkutyamarást szenvedett. Mindkettőjüket beszállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe.

November 4. és 5-én KÉKMADÁR

— Rokkant altiszt megrázó öngyilkossága. Kolozsvárról jelentik: Megrázó öngyilkosság játszódott le ma Kolozsváron. Tarnuta János rokkant altiszt ismeretlen mérget vett be, a kórházba szállították, ahol kiszenvedett. Tarnutát, aki még két év előtt katonai szolgálatot teljesített, később idegbaj támadta meg, aminek következtében lába megbénult és elvesztette a látását. A magával tehetetlen embert nyugdíj és végkielégítés nélkül elbocsátották szolgálatából, úgy, hogy jóakarói gyűjtöttek annyi pénzt, hogy a kolozsvári vakok házában elhelyezhessék. A szerencsétlen ember sorsával azonban nem tudott megbékélni, úgy, hogy végzett magával.

Illik hozzá...

A divatos hölgy bemegy egy üzletbe és a retikülök között válogat.

— Egy olyat szeretnék, amely illik az arcomhoz.

— Parancsoljon nagyságos asszonyom egy kézzel testtetet.

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsiegyek eladása!

3305

Főnyeremény 250.000 lei készpénz. Húzás vasárnaponként 1933. december 10-én a városkázán.

1 sorsiegy 50 lei! Főelárulító: **L O B L**

hírlapiroda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordóknál.

— LEZUHANT ÉS SZÖRNYETHALT PIERRE COT PILOTÁJA. Párisból jelentik: Dijonból jelentik, hogy Charles de Vernell, a híres repülő „Blarritz” nevű 3 motoros gépével lezuhant és szörnyethalt. A szerencsétlen sorsu pilóta most tért vissza afrikai repülőútjáról. Mint emlékeztetés, Charles de Vernell a közelmúltban Pierre Cot miniszterrel együtt utazott Moszkvába és vissza.

— Éjfél öngyilkossága a Hal-téren. Megrendítő módon követett el öngyilkosságot hétfőn éjjel 12 óra tájban egy állástalan nagyváradai intellektuális az aradi Hal-téren. A késői járó-kelők arra lettek figyelmesek a Hal-téren, hogy az egyik sötét részen meghúzódva, egy férfialak feküdt a földön. Mikor közelebb mentek, megrémülve látták, hogy a férfi bal csuklójából ömlött a vér és a föld már hatalmas vértócsát ivott be körülötte. Az eszméletlen férfi jobb kezében borotvát szorongatott. A szolgálatot teljesítő rendőr értesítette azonnal a mentőket, akik beszállították az életuntat a közkórházba. Kiderült, hogy Sebő László 35 éves, nagyváradai állástalan tisztviselővel azonos, aki nyomora miatt követte el végzetes tettet. Bal csuklóján felvágta ereit, azonban aránylag nem sok vért vesztett s így állapota bár súlyos, nem életveszélyes.

— Aradmegyei pap és igazgató-tanító harca a bíróság előtt. Egy aradmegyei igazgató-tanító és pap közötti harc részletei kerültek ma az aradi törvényszék elé. A feljelentő Campian Oktávián, az aradmegyei Berzava község görögkeleti papja volt, aki panaszában elmondta, hogy Ples György igazgató-tanító minősíthetetlen, becsület-sértő kifejezésekkel illette. A járásbíró az erős kifejezésekért ezer lej pénzbírságra ítélte a tanítót. Az ítélet ellen mindkét fél felebbezett, a pap súlyosbírást, a tanító felmentést. Az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék. Ples elmondta, hogy felháborodásában használta az inkriminált erős kifejezéseket, mert a lelkész megverte egyik tanítványát. A pap viszont kijelentette, hogy választanítoként működött az iskolában és az egyik tanítványt ilyen minőségben gyengén megfenyített. A törvényszék jóváhagyta az elsőfokú ítéletet.

Ezredes-filmszallagok...

Londonból jelentik: Kentucky kormányzója a nemzetország tiszteletbeli ezredesévé nevezte Mary Pickfordot, Charlie Chaplint és Clark Gablet, a filmvilág ismert alakjait.

— Szívenszurtak egy budapesti orvosánhallgatót. Budapestről jelentik: Véres események játszódtak le tegnap éjszaka Budapesten az Izabella-téren, ahol egy részeg bosnyák munkás szívenszurta Sára György orvosánhallgatót, majd késével valósággal a földreszegezte egy rendőr kezét. A dühöngő embert csak hosszú közelharc után sikerült megfékezni és a rendőrségi cellába szállítani, ahol kényszerzubbonyba bújatták.

Az aradi színházban KÉKMADÁR

— Auer Pubi, a kitűnő footballista vendéglőt nyitott. A footballpályák egykor népszerű és kiváló szereplője, Auer Pubi újra ismertté lesz, ezúttal azonban nem a zöld gyepen fog érdemeiket szerezni, hanem mint vendéglős kíván a legkiválóbbat nyújtani. Auer Pubi a Lovasberényi-vendéglőt vette át a mai napon és biztosra vehető, hogy e téren is sikerei lesznek. Ebben segítségére lesz felesége is, kit Arad és környéke a könyv-„tudományok” művésznének ismer, ki e jó hírt mint a volt Mayer-vendéglő tulajdonosa, majd 10 esztendőn keresztül az Astra-gyár vendéglőse még inkább megerősítette. Vendéglőjükben, melyet új hűtőberendezéssel láttak el, a legolcsóbb áron a legjobb ételeket és italokat szolgálják ki. A hangulat emeléséről Dankó Feri zenekara gondoskodik. Biztosan hisszük, hogy Auerék minden tekintetben megfelelnek a várakozásnak és vendéglőjük állandóan látogatott lesz.

— Javíthat anyagi helyzetén, ha résztvesz a Diana-sósborszesz pályázatán. Ismét közülük nov. 5-i számunkban. Nagy pénzdíjak.

— Wizo. Ma délután 6 órakor dr. Hersch Andor tart előadást. Vendégeket szívesen látunk.

— Az ATE tornászait értesítjük, hogy a tornaórák a Liceum tornatermében november elsején újból megkezdődnek és a hétfő, szerda és pénteki napokon este 8-tól 10-ig tartanak. Az elnökség.

URANIA

Ma, kedden 5, 8 és 10 órakor
8, 10 és 15 lei

Csak 2 napig.

Csak 2 napig

SYLVIA SIDNEY és GENE RAYMOND

németül beszélő attrakciója:

ASSZONYOK A BÖRTÖNBEN

Délután 8 órakor utoljára 6.— és 10.— lei

Sárga bárca ELISSA LANDI
LIONEL BARRYMORE

Jön: EDGAR WALLACE

szenzációs regénye.

Uj vezetőséget választott az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség

Az E. Zs. N. Sz. tisztújító közgyűlése

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség aradi csoportja vasárnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését az egyesület Zrínyi-uccai helyiségében. Dohány Sándor dr. megnyitó beszédében részletesen ismertette a szövetség múlt évi munkáját, valamint célkitűzéseit a jövőre nézve. Ezután a jaffai véres zavargásokról beszélt, majd a különböző bizottságok beszámolóit után, a jelölőbizottság javaslatot tett az új vezetőség és választmány megválasztására. A választmány a következőképp alakult:

Diszelnök: König Miksa. Elnök: Dr. Dohány Sándor. Társelnökök: Szenes Henrik, Schwartz Mihály, Koch Dániel és Kalmár József. Alelnökök: Chlewitz Hermann, Holzer Jenő. K. K. L. biztos: Dr. Dohány Sándorné. K. H. biztosok: Dr. Fuchs Albertné, Genzer Achilles mérnök, Hirschler Simon, Strasser E. Ignác. Sékelbiztos: Benedek János. Pénztáros: Dukász Imre. Titkár: Háber László. Jegyző: Sándor Anna. Ifjúsági referens: dr. Székely László; sajtóreferens: dr. Goldschmidt Lipótné. Az ötven tagú választmány a következőkből áll: Anhaltzer Ignác, Anhaltzer Ignácné, Berkovits Dániel, Boros Ilona, Boros Magda, Chlewitz Rózsi, Farkas Imre, Fischer Sándor (Brád), Friedmann Emil, Friedmann S. József dr. Fuchs Albert, Genzer Achilles, Groszmann Dezső, dr. Herzog Sándor, Hirschler Simon, Hönig Manó, Kallós József, Kalmár János, Klein Mózes, Klein Oszkár, Kohn Mihályné (Pecica), dr. Köves Lászlóné, Kronovith Mór, dr. Kupfer Miksa, Kornis Ármán, Márk Irén, Neuländer Elemér, Niedermann Simon, Reich Alfréd, dr. Reich Béla, Rényi Tibor, Róna Vilmos, Rosenfeld Ferenc, dr. Salamon I. Béla, Scharfstein Jakab, Schwartz Lajos, Steiner Jakab, Surányi József, Strasser E. Ignác, Szenes Henrik, dr. Székely Lászlóné, dr. Székely Lajos, Szűcs László (Nagyvak), Téthy József, dr. Téthy Pál, dr. Thau Ernő, dr. Ujhelyi József, dr. Waldmann Jenő, Wolf Márta.

KÉKMADÁR

Világattrakció

— Sloan's Liniment folyadék a saigó testrészek bedörzsölésére. Minden külső fájdalmat megszüntet éjjelen át és ezért előszeretettel alkalmazzák izomrándulásoknál, izomláznál, hát- és arcfájásnál, melyek a húzathoz származtak, zúzódásoknál és más hasonló fájdalmaknál. Sloan's Liniment melegít, enyhít és gyógyít, mint a nap.

Hölgyeim!

a bunda salson közeledik. — Bundák divatszínre való festését, régi szőrmék teljén színezését, vörös rókákból ezüst és kékrőket készítenk, szakképzett vegyész-mérnök vezetésével

„STAR” Első román prámfestő

Mairovitz Imre,

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 4. 351

SPORT KÖZLÖNY

Az utolsó percekben tizenegyesből lőtt góllal tette döntetlenné Svájc a Románia elleni mérkőzését

Már két góllal vezetett a román csapat — Sepi és Dobay voltak a gólszerzők — Románia—Svájc 2:2 (1:0)

A Bernben lejátszott nemzetek közötti mérkőzés, amelyet a holland Boeckmann vezetett, döntetlen eredményt hozott. Ez a 2:2-ös eredmény is respektábilis, mert a svájciak jól futballoznak, de a román csapat könnyen győzött volna, ha a bíró a játék végefelé nem diktál pénáltyt a vendégegyüttes ellen és ebből a 11-esből egyenlített Svájc.

A két csapat a következő összeállításban vette fel a küzdelmet:

Románia: Zombory (Püllök)—Vogl. Albu—Moravetz, Kotormány, Lakatos—Bindea, Barátky, Sepi, Bodoia, Dobai. — Svájc: Sechehayé—Minelli, Weiler—Hufschmidt, Gillardoni, Bielser—Känel, Sandoz, Hochstrasser, Abbeglen II., Rochat.

A román csapat jól kezd és a 17-ik percben Dobay ügyesen elhúzza a szélén, bekanyarodik és a tizenhatos sarkáról védhetetlen lövést ereszt meg. Ezután a svájciak is felfejlődtek, de az eredmény a félidő végéig nem változott. Szünet után Minelli, a svájciak egyik bekkjára

tékosa megsérül, hosszabb időre kiállni kényszerült, majd a román csapat újra támadásba megy át és Sepi sarkos lövése nyomán a labda a hálóba vágódott. A román együttes már biztos győztesnek látszik, de közben a sérült Zomboryt Püllökkel cserélték ki, aki a 30-ik percben Hochstrasser lövését nem tudta védeni. A 35-ik percben a védelem erőiesen szorította Abbeglent, a bíró tulszigorúan 11-est ítélt, ezt Hufschmidt értékesítette.

A román csapat nagyszerű benyomást keltett, de a II. félidőben egy kissé erőlcnek bizonyult. Érdekes, hogy éppen az a két játékos lőtte a gólokat, akiket a válogatók ki akartak hagyni. A román csapat legjobbjai Albu, Lakatos, Bindea és Dobay voltak, míg a svájci csapat széteső játékot produkált, a centercsatár posztjára beállított Hochstrasser nem tudta összefogni a szárnyakat. A svájciak legjobb embere Sechehayé kapus volt. A svájci szövetség Barátky szerepeltetése miatt megövtá a mérkőzést.

Botrányos mérkőzésen vereséget szenvedett az ATE

Olimpia-CFR—ATE 3:1 (0:0)

Gloria-CFR-pálya, bíró Vancu, Nagyvárad. Vasárnap gyér számu közönség jelenlétében játszották le Aradon a Román Kupa-mérkőzést, amely alkalommal Arad vendége a szatmári Olimpia-CFR csapata volt. A vendégegyüttes nem keltett jó benyomást, a játékosok egyénileg kvalitásokkal rendelkeznek, de fogalmuk sincs az összjáték, valamint a taktika, technika és stílus követelményei felől. Az ATE csapata indiszonált volt, ellenesetben gólokkal kellett volna nyernie. A mérkőzés nemcsak erőlc, hanem valóban durva és sok esetben emberellenes játékot hozott, amit a bíró gyengeségének tudhatunk be.

Az I. félidő eseménytelenül telik, az ATE állandó fölénnyben ostromolja a vendégegyüttes kapuját, de ugylátszik az aradi csatároktól elpártolt a szerencse, mert a labda egyizben sem találta meg az utat a hálóba. Szünet után Fritz az ATE részére szerezte meg a vezetést, de az öröm nem tartott soká, mert Vajda kiegyenlített, sőt Szerémi gólia a vezetést is meghozta. Az utolsó gól szerzője is Vajda volt.

A mérkőzés utolsó perceiben parázs botrány tört ki, általános verekezés kezdődött, melytől a játékosok sem tartották távol magukat és csak nehezen sikerült megtisztítani a játékteret.

O Pontot vesztett a Victoria. A II. osztályu bajnokság legnagyobb érdeklődéssel kísért mérkőzése a Victoria és az AVMSE között zajlott le. A meccs döntetlenül végződött és ennek, valamint az Egyetértés ismételt győzelmének következtében, a két éllovas egyenlő pontszámmal áll, viszont a jobb gólarány az elsőséget a Victoria részére biztosította. Hatalmas meglepetésre a Banatul vereséget szenvedett a Vulturultól. A Virtutea és a Frontiera közötti Kürtösre kisorsolt mérkőzés a pécskaiak távolmaradása miatt elmaradt. Az eredményeket itt közöljük: AVMSE—Victoria 1:1 (1:1). Vulturul—Banatul 2:0 (2:0). Egyetértés—Patria 5:0 (1:0). Titanus—Crisana 3:2 (2:1). ASTRA—RAC 0:0. Juventus—Fortuna 3:1 (1:0).

O Ifjúsági bajnokság. AMTE—ATE 2:1 (1:1). Juventus—Tricolor 8:2 (5:1). Olimpia—PIT—Gloria-CFR 3:2 (1:2). AAC—Unirea 3:0 (2:0).

O Szövetségi díjmérkőzések. AMTE—Tricolor 8:0 (3:0). Gloria-CFR—Fortuna 7:1 (6:0). Unirea—ATE 5:0 (3:0). Hakoah—Titanus 3:0 (2:0).

O Barátságos mérkőzések. AMTE—II. Egyetértés komb. 5:2 (3:0). USA—Fortuna komb. 6:3 (2:1).

O UJABB TÖRÉS ARADON. A legutóbbi időben nem mulik el vasárnap, hogy a futballsport ne szedne áldozatot. Most legújabbán ismét az ATE-t sújtotta a végzet. Az AMTE—ATE ifjúsági mérkőzésen, a tornászok egyik tehetséges játékos, egyik támadásnál magasan a labda után ugrott és oly szerencsétlenül esett vissza, hogy a karjára esett, ami nagy roppanással eltört. A súlyosan sérült játékost beszállították a sportolók szanatóriumába, a Therápiába, ahol Steiner Jenő dr. megröntgenzte a törött kart és dr. Eckstein segítségével gipszbe tették. A kezelőorvosok remélik, hogy már hét múlva levethetik a gipszet a szerencsétlenül járt játékosról és ilyenformán a szerencsétlen játékos a tavaszi szezonban ismét a pályára léphet.

A román B-garnitúra érzékeny veresége

Bulgária—Románia B. 4:2 (3:1)

Bucurestiben játszották le a mérkőzést, amelyen a nemzeti alapon összeállított román válogatott kellemetlen vereséget szenvedett. Az első gólt a Venus P. Valcovia szerezte, de Lusanoff egyenlített, sőt Bulaseff góllönyhöz juttatta a vendégegyüttest. A félidő utolsó gólját Pessef lőtte. Szünet után Welhoff öngólt vétett, így 3:2 lett az eredmény, de Lusanoff gólia a végeredményt jelentette. Ez a mérkőzés bizonyosága volt annak, hogy a sportba politikát bevinni, enyhén szólva, esztelenség.

A Romania legyőzte a Mures csapatát

A Nemzeti Bajnokság során egyetlen meccset játszottak le Kolozsvárott, ahol a Romania fölénnyes játék után, 5:0 (3:0) arányban győzött a Mures ellen. Coborsan (2), Selecán (2) és Capusan lötték a gólokat. A csoport táblázata:

1. Gloria	5	3	2	—	13	10	8
2. Ripensia	5	3	1	—	16	7	7
3. Juventus	4	3	1	—	11	5	7
4. Un. Tric.	5	2	2	—	8	7	6
5. NAC	4	2	1	—	10	8	5
6. Romania	5	1	1	—	3	13	14
7. Mures	5	—	1	—	4	7	16
8. Soimi	5	—	1	—	4	4	15

O Belföldi eredmények. Vidéken több helyen bajnokságért játszottak, de Román Kupa meccs is akadt bőven. Lugos: Vulturul—Severini CFR 5:1. — Nagyvárad: Makabea—Törekvés 1:1. Szalonta: Törekvés—Colping 4:3. Resica: ILSA—UDR 2:2. Zombolya: Kinizsi—ZsSE 4:1. Temesvár: Hertha—Elektrika 3:0. Rapid—Banatul 3:1. Kolozsvár: Fellegvár—KMSC 3:3. Kupameccsek: Mihail Viteazul—HTV, 1:0.

Félrevezünk Öt akkor, ha „OLLA” helyett silány utánszokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje On is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobbnak bevált „OLLA”-t eredeti csomagolásában.

A Transilvania legyőzte a TMTE-t Transilvania—TMTE 2:1 (1:1)

Hatalmas meglepetésre, de megérdemelten győzte le a Transilvania az otthonában játszó temesvári TMTE csapatát. Az aradi öszi listavezető a TMTE fegyverével, a lelkesedéssel érte el ezt a pompás eredményt, amely a vezetőhelyet foglalja el az aradi csapat eddigi eredményei között és amelyre ez a nagyszerű gárda méltán büszke lehet. Az I. félidőben mindjárt vezetéshez jut a Transilvania, a 4-ik percben Bódi gólozott. A 25-ik perc hozza meg a TMTE részére a kiegyenlítést, János volt eredményes. Szünet után Ivanov beadását Filimon juttatta hálóba és ezzel már el is dönt a meccs sorsa, miután a Transilvania ügyes taktikával már csak az eredmény tartására törekedett.

Külföldi eredmények, külföldi események...

Trieszt. Az atlétikai versenven a BBTE stafétája, Kovács és Paizs diadallal szerepeltek. Többek között Kovács Faccelit győzte le. — Prága: A Sparta jubiláris tornáján a Slavia 2:2 arányban játszott a délamerikai Ail Pacific csapata ellen. Sparta—BSK 0:0. — Monaco. A budapesti amatőr válogatott 3:2-ös győzelemmel kezdte francia túráját. — Budapest. Amatörbajnokság! EMTK—MTK 2:2. VI. ker. FC—Testvériség 2:2. HAC—URAK 2:2. III. ker. TVE—Turul 2:1. UTE—TLK 5:0. II. osztályu profik! Soroksár—Millenáris 4:1. Budafok—SzNFC 2:2. Etc FC—Vac FC 4:1. Droguiták—Vasas FC 3:2. Váci Remény—Nagyfőteny 2:1. Budapesti—Csepel 4:0. — Bécs: Felhőszakadás elmosta a meccsek nagyrészét. Vienna—Ausztria 1:1. FAC—WSC 1:1. Wacker—Libertas 3:1. Donau—Hakoah 1:0.

O A TAC ismét győzött. A TAC csapata vasárnap Sztambulban játszott, ahol 4:0 (0:0) arányu fölénnyes győzelmet aratott a görög ellenfele felett.

Megtört a jén: a Hungária Debrecenben győzött

A magyar profik leg szenzációsabb eseménye a Hungária debreceni győzelme. A hullámvölgyben hanyódo neves csapatnak végül sikerült győznie és szakkörökben remélik, hogy ez a győzelem visszaadta a kékfelhérek önbizalmát. A Ferencváros rávert a Nemzetire, de a Kispest sem volt rest és öt góllal küldte haza az utlakiat. A Budai „11” a Phöbus győzte le. A bajnoki táblázat most a következő:

1. Ferencváros	6	6	—	—	24:7	12	(—)
2. Kispest	8	5	2	—	123:9	12	(4)
3. Újpest	7	4	2	—	19:9	10	(4)
4. Búcskai	4	7	—	—	2 15:10	8	(6)
5. Somogy	9	4	—	—	5 12:25	8	(10)
6. Attila	9	3	1	—	5 16:22	7	(11)
7. Szeged FC	8	3	—	—	5 18:20	6	(8)
8. Phöbus	7	2	2	—	3 11:14	6	(8)
9. III. ker. FC	5	2	1	—	2 12:13	5	(5)
10. Budai „11”	7	2	1	—	4 15:19	5	(9)
11. Hungária	6	2	—	—	4 11:12	4	(8)
12. Nemzeti	7	1	1	—	5 14:22	3	(11)

Ferencváros—Nemzeti 5:1 (4:0). Könnyű meccsen Sárosi (3), Takács (2) góllaival könnyen győzött a Ferencváros. Bihány volt a Nemzeti gólszerzője. — Kispest—III. ker. FC 5:0 (4:0). Mesés csatárjátékkal Serényi és Szabó II. 2—2, valamint Nemes góllaival, fölénnyesen győzött a hazai csapat. — Hungária—Búcskai 3:1 (0:0). Otthonában vert rá a Hungária ellenfelére. Cseh (2) és Titkos osztottak a gólokon, míg a Búcskai részéről Teleki volt eredményes. — Budai „11”—Phöbus 3:1 (0:0). Polgár, Pozsonyi, Röck, illetve Szingán lötték a gólokat.

LIPINSKAJA

Irt: FEKETE TIVADAR.

Erről az asszonyról éppen úgy nem lehet megírni azt, hogy az idő fut el csinos, szellemes, vöröshajú feje fölött, mint ahogy nem lehet megírni Mistinguetteről, még akkor is, ha Mistinguette és közte egy emberöltő a különbség. (Persze Lipinskaja javára...) Nem, nem lehet sem érezni, sem látni, sem hallani: ki jön egy sötétkék bársony direktórában, leül a zongorához, féloldalt billenti a fejét, rákacsint a közönségre: maga az ifjúság, a báj, a reggeli harmat, este tizkor.

Lipinskaja azok közül a színésznők közül való, akik százéves korukban is 16 évesek maradnak.

Persze, hogy színésznő. Nem chansonnette, nem énekesnő, nem dívoz: színésznő. (A zöld antilopbetétes estélyi cipőjétől kezdve a vörös koronáig, ami a fejét keríti be.) Még csak nem is sztár, Micsoda? Emberábrázoló asszony. Szobrász. Ha tetszik, festő. A mozdulata zene. Szóval minden együtt: a reprodukció maximuma a tiszta színészet, amiről Diderot azt mondja, hogy az alakító, ha belép a színpadra, egyszerre az lesz, amit a színpadon alakít. A lénye átvad, a külseje átfőrmálódik, az igazi színész egy perccel a kulisszákön kívül még nem Hamlet, három perc múlva a kulisszákön belül a minden zavartól, minden titokzatos csodától terhes, tépelődő, fáradt dán királyi gyerek.

Tehát Lipinskajánál: egy perc alatt, orosz cseléd, stopperóra: három percig az, taps, még egy perc: francia démon, az ujjá körmel vörösek, a dereka megvékonyodik, a lába billeg. (Három perccel ezelőtt nagy trampli cseléd volt, járt a városligetben egy orosz bakával.) Stopperóra, taps, még egy perc, most összeesik, a szeme háromszorosára nyílik ki, ott halkul el, nem több és nem kevesebb, mint egy bánatos, fáradt, héher anya, aki zsargonban dudol. Még két pillanat: itt van Jackie Coogan, még egyszer öt perc és a dermesztő zseniáltság és az apokaliptikus megszólaltság égi kárpitjából arany napfény ömlik fejére: ime, a kényes, karcsu, lengyel arisztokrata dáma.

Hogy bucsuzik? Szekszipil-kacérsággal, persze csak bujkálva, nem kimutatva a szekszipil egész fogafehérjét, csak a száját húzza szét szatirikus fintorra, gyorsan összekeveri Marlene Dietrichet Greta Garboval, rászózza Lilian Harveyt, receptet kever a háromból és a szája... Igen, a szája: egy villogó Odol-reklám, két vércsöpp között a csillárok fényében.

Egy aradi urral történt pár évvel ezelőtt Bécsben. Lipinskaja intimebb teremben énekelt, az aradi ur az első sorban ült, a zongora szerencsétlen elhelyezésben állt a pódiumon, mondjuk ofszájdban. Lipinskaja látta az aradi urat az első sor sarkán, de az aradi ur elől a tapintatlan zongora eltakarta Lipinskajat. Az egyik szanzone után és a másik szanzone előtt ránézett erre az urra, összehúzta a szemöldökét és fölmérhetetlen arroganciával és művészi göggel, de ugyanakkor utánozhatatlan eleganciával és illedelemmel leszólt hozzá:

— Warum applaudieren Sie nicht, bitte?

Az aradi ur flegmatikusan felelt:

— Wem denn? Sie, Künstlerin, sehe ich kaum, das Klavier verdeckt Sie ja!

Lipinskaja eltűnt a függönyök mögött, kikergettek a szolgák, jó helyre tolták a zongorát, következett a szanzone.

És persze a flegmatikus ur viharos tapsa.

Szóval: Lipinskaja nemcsak az egésznek énekel. Nem az ezerszeműnek. A kétszeműnek külön-külön, egyenként. Egy embernek énekel. Tehát mindenkié.

Nem lehet megenni, nem lehet kritizálni, ritkos, láthatatlan, apró, isteni aranyszögei vannak, a fotelhez szögezi misztikus kalapácsával a nézőt, tőle függ, hogy meddig ül a fotelben. Másnapig? Reggelig? Tíz percig?

Ameddig akarja.

A francia tudományos világ két nagy halottja

Meghalt Painlevé francia tudós és politikus és Calmette professzor

Párisból jelentik: Két nagy halottja van Franciaországnak. A két elhunyt Paul Painlevé volt miniszterelnök és többszörös miniszter és Calmette professzor, a kiváló orvostudós, a tudományok elismert szakértője, a híres „Calmette-szárnyok” feltalálója.

Painlevé most bekövetkezett halálával a francia közélet egyik legsokoldalúbb és legtehetségesebb alakja dőlt ki. Élete a Sorbonne csöndes folyosóinak és a francia politikai élet kavargó örvényének a végletei között zajlott le. Mint matematika-tanár, először a differenciál-számításokról írt munkájával vonta magára a tudományos körök figyelmét, aztán minden idejét az akkor még gyermekcipőben járó aviatika tanulmányozásának szentelte. Santos-Dumont és Blériot repülési kísérletei akkoriban sok gunyos megjegyzést és elfogult bírálatot váltottak ki. Painlevé egyike volt azoknak a keveseknek, akik már akkor meglátták az emberi repülés korszakalkotó fontosságát. Könyvet adott ki „L'aviation” címmel, amelyben pontosan meghatározta a repülés kultúra-átalakító jelentőségét. Munkáját minden európai nyelvre lefordították.

Politikai pályafutása a világháború alatt kezdődik, amikor általános csodálkozásra elfogadta a hadügyi tárcát. A háborús hadügyminiszter ténykedéseiben rövidesen megnyilvánult a nagy matematikus és szokatlanul előre látó és tervszerű intézkedéseivel erősen hozzájárult a francia hadsereg későbbi felülkerekedéséhez. Ő volt az, aki a francia hadsereg főparancsnokává Foch marsallt nevezte ki és Petainnek is megfelelő parancsnokságot adott. Néhány hónapi hadügyministerség után, közölni kezdte az elnök a kormány vezetésével bízta meg. Amilyen sikerrel működött azonban Painlevé a hadügyi tárca élén, olyan balszerencse kísérte, mint miniszterelnököt. Utána Clemenceau került a háborús kormány élére és Painlevé visszatért a tudomány berkeibe.

1924-ben, a baloldali koalíció győzelme után újból hadügyminiszter lett. Elnöknek is jelöltette magát Doumergueval szemben, ez az álom azonban, amely minden francia államférfi szemében a karrier csúcspontja, nem teljesedett be.

Az elhunyt politikus fáradhatatlan kulturmunkásságára jellemző, hogy amikor a halál utólkérte, éppen Goethe „Faust”-ját ültette át franciára. A munka közben hirtelen aludt el. Orvosai szerint, meg lehetett volna hosszabbítani az életét, ha felhagy mindennemű munkásságával. Ő azonban még most is rengeteget írt és olvasott. Különös tragikuma elmúlásának, hogy éppen halála napján neveztek el róla egy művészeti és ipari főiskolát.

Calmette Charles Albert professzor, a sok vitára alkalmat adó Calmette-szérum feltalálója, a tudókatok számára nagy kérdőjel volt és marad is jó ideig. Calmette a gyarmatokon kezdte pályafutását, mint katoniorvos, majd Saigonban Pasteur-intézetet rendezett be. A liliei egyetem felügyelt a saigoni orvos egyre többet hangoztatott nevére és felajánlotta neki egyik megüresedett katedráját. Calmette elfogadta az ajánlatot és Lillebe költözött. Lillei működése alatt forrott ki elmélete a tüdőfertőzések megelőzéséről és ennek az elméletnek a következményeképp találta fel híressé vált szérumát. A Calmette-szérum helytelen alkalmazása azonban Lübeckben borzalmas katasztrófa vezetett és az ottani gyermekotthonban közel száz csecsemő pusztult el a gyermekotthon orvosainak hanyagsága következtében. A lübecki szérum-per nagyon elkedvetlenítette Calmettet, aki megvált katedrájától és évek óta a legnagyobb visszavonultságban élt. A Calmette-szérum körül sok vita folyt és folyik még ma is, kétségtelen azonban, hogy feltalálójával a tudományozászat egyik legnagyobb nevé képviselője szállt sírba.

Dr. Antalné

külföldi tanulmányutjáról hazatérkezett. Legújabb arkezeléseket végzi az Orvosi Kosmetikai intézetben v. Zrínyi-ucca 14. sz. Végleges szőrtelenítés, szemölcs eltávolítás stb. 3885

Egyezkedési tárgyalások folynak az Ipar- és Népbank egykori tisztviselői és a pénzüntézet jogi képviselői között

Elmaradt Marcus Mihály dr. felszámolóbizottsági elnök megidéztetése a hétfői törvényszéki tárgyalásra

Hétfőn délelőtt tárgyalta az aradi törvényszék az Ipar- és Népbank tisztviselőinek és nyugdíjasainak azt a keresetét, amelyet a bank felszámoló-bizottsága ellen nyújtottak be. Amint ismeretes, a felperesek kérték a bank felszámoló-bizottsági elnökének, dr. Marcus Mihály aradi bankigazgatónak vagyontalansági eskütételét is annak igazolására, hogy az egykori Ipar- és Népbank ma már a felszámolás alatt sem rendelkezik semmiféle vagyonnal, amelyből fedezni lehetne a tisztviselők és nyugdíjasok igényeit.

Az ügyben azonban váratlan fordulat következett be. Kiderült ugyanis, hogy

a törvényszék be sem idézhette dr. Marcus Mihályt a vagyontalansági eskü letételére, mivel a felperes egykori tisztviselők és inté-

zeti nyugdíjasok nem rótták le az iktatóban keresetük törvényes bélyegilletékét, amire a törvény a tárgyalás előtti két heti határidőre kötelezi őket. Ennélfogva nem kerülhetett sor arra, hogy Marcus dr.-t a bíróság beidézzék. Egyes jogász vélemények szerint ez a bélyegilletéki mulasztás szándékosan következett be a felperesek részéről, amennyiben a napokban újabb egyezkedési tárgyalások indultak meg a felperes egykori banktisztviselők és a felszámolás alatti pénzüntézet képviselői között. Hír szerint éppen azért, mert az egyezkedési tárgyalások konkrét mederben folynak, maguk a felperesek járultak hozzá a legújabb tárgyalási terminus elnapolásához. Az új tárgyalási napot egy később megállapítandó időpontban fogják kitűzni.

Igen, mozi. Jó. Nagyszerű felvételek. Szekszipil, kigyózó, kéjes, hetyke, büvös sztár-fiziognomiák, ragyogó felvételek. Nápoly — tetszik, Kaukázus vagy Montecarlo. Éljen a technika, a gépszínésznő, a reflektor.

De egyetlen kacér mozdulata, Lipinskaja kisujjának, egyetlen hamis, örök-asszonyos felejthetetlen szemvillanása, egyetlen fintora, egyetlen groteszk, kicsi, elnyújtott, majdnem

vakkantáshoz hasonló, állati csuklása, többet ér, mint Hollywood minden masinája. Ez nem romantika, ez nem kitalálás, ez nem zűr-zavaros, nem áttörhetetlen, ez nem őserdő, egy betű különbség van, de ez a betű mindent jelent: ez őserdő.

Megjegyezni kívánom, hogy Berlinben nem énekelhet. Ennyi az egész.

Olcso őszi szünidei utazások a Földközi-tengerre,

az afrikai vonalak legmodernebb gőzöseivel.

1933. november 10-től november 30-ig.

1933. december 8-tól december 28-ig.

Utvonal: Arad—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Centa—Malaga—Palma de Mallorca—Genoa.

Menetdíj: 18.500 lei, mely összegben bennefoglaltatik az összes vasúti költség, vízumok, tengeri út a harmadik (turista) osztályon, elsőrangú ételmezés, újszintén az egyes kikötőhelyeken rendezendő gyönyörű kirándulások költségei.

Kedvező alkalom a Földközi-tenger szép környékének kényelmes módon való megismerésére.

Jelentkezések és felvilágosítások

a **Hamburg—Amerika Linie S. A. R.**
képviselőjénél:

Künsler vízum- és utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon: 86.

Alarcos rablók garázdálkodása Karánsebesen

Behatoltak egy tanító lakásába

Karánsebesről jelentik: Vakmerő rablótámadás történt vasárnap Karánsebesen. Gavril Nicolae tanító a városban gazdag ember hírében állott. A tanító tegnap este a mozgóképszínház előadásán volt feleségével, leányaival és egy Stancu nevű orvostanhallgatóval. Mozi után az egész társaság Gavrilák lakására ment. Vacsora után a tanító feleségének az udvaron akadt dolga és amikor visszatért, elfelejtette bezárni a lakás udvarra vezető ajtaját. Néhány pillanat múlva kinyílt az ajtó és álarcos emberek csoportja hatolt be a szobába. A támadók heten voltak, fekete álarcot viseltek és arcuknak azt a részét, amelyet az álarc nem fedett el, vörös festékkel mázolták be. Azonkívül tűzoltósapkát és egyenruhát viseltek. A rablók azonnal nekiestek a tanítónak és családjának és puskatussal ültetgetni kezdték őket. Közben egyikük riasztólővést adott le. Gavrilát agyba-főbe verték, feleségét hajánál fogva vonszolták a padlón és közben pénzt követeltek.

A megtámadottak közül az orvostanhallgatónak egyik óvatlan pillanatban sikerült kiugrania az ablakon és rendőrről kiáltania. A szerénykiáltásokra tényleg megérkezett a rendőrség, mire a rablók elmenekültek a lakásból, mielőtt lehették volna valamit. Közben záporosó keletkezett, amely elmosta azokat a nyomokat, amelyeket a vakmerő rablók hagytak az udvarban. A hatóságok ennek ellenére bíznak abban, hogy a támadókat rövid időn belül sikerül kézrekeríteni.

Ünnepélyes tagavatás

az aradi Chevre Kadisánál

Ma délelőtt ünnepélyes keretek között zajlott le a zsidó hitközség emeleti tanácstermében a Chevre Kadisa tagavatása. A Szent Egylet minden harmadik évben rendezi a tagavatási ünnepségeket, amelyek ősi szokások között, ősi ceremóniákkal mennek végbe.

Ma délelőtt kilenc órakor vette kezdetét a tagavatás. Ez alkalommal számosan jelentkeztek, hogy a tagfelvételt kérik. Az ünnepségeken megjelent dr. Keppich Jakab, a Szent Egylet elnöke, Bornstein Sándor alelnök, valamint dr. Schütz Henrik, a zsidó hitközség elnöke, aki a Chevre Kadisa védnöke. Dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi minden új tagot külön-külön üdvözölt és beszédét az ősi mondással fejezte be: „Testvérünk vagy”. A tagavatás után az ilyenkor szokásos adományozások következtek. A mai gazdasági viszonyok itt is éreztették hatásukat, mert az adományok összege jóval alul maradt a legutóbbi, három év előtti adományoknál. A tagavatás a déli órákban ért véget.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ismét Lázár prefektus intervenciójára lesz szükség az aradi nyugdíjak kiutalása végett

Országos tanácskozás az új nyugdíjtörvényről

Az aradi állami nyugdíjpénztárhoz most mindennap felvonulnak a nyugdíjasok, akik szomorúan emlékeznek vissza arra a két évről, amely alatt a központi nyugdíjpénztár beszüntette az illetmények folyósítását és hat hónapon keresztül nem kapták meg nyugdíjaikat, amelyeket most csak adóbonokkal egyenlít ki a kincstár. Érthető aggodalom fogja el ezeket a nagy gondok között élő embereket, mert már csaknem egy hét óta késik a nyugdíjuk kifizetése. A Vaida-kormány alatt minden hónap 20. és 30-ika között pontosan megérkezett a nyugdíj és például szeptember 30-án a nyugdíjasoknak a fele már kézhezkapta illetményeit, most pedig még senkinek sem fizettek. Erre a körülményre felhívjuk Lázár Ágoston dr. prefektus figyelmét, aki máskor is a legmelegebb emberi érzéssel fogadta az ő intervenciójára vonatkozó kéréseket, ha valamely adminisztrációs zavar következtében késett az állami alkalmazottak nyugdíja. Ha Lázár prefektus telefonon megismergetné a központi nyugdíjpénztárnál a kiutalást, úgy kétségkívül azonnal folyósítanák az összeget, amely ezidő szerint rendelkezésére áll a pénztárnak.

Ez alkalomból közöljük, hogy Bucurestiben a legfőbb könyvelési osztály hétfőn teljes ülést tartott, amelyen az összes tagok megjelentek és az ülésen képviseltették magukat az állami nyugdíjasok egyesületei is. A tanácskozás tárgya az állami nyugdíjtörvény módosítása volt. Az előző ülésen elhatározták, hogy áttanulmányozzák a nyugdíjasok egyesületeinek javaslatait, ami már megtörtént. A tegnapi ülésen a nyugdíjasok érdekképviselőinek megbízottjai rámutattak arra, hogy a különböző állami nyugdíjkategóriákat össze kell egyeztetni és az egyforma rangosztályban volt összes tisztviselők ugyanazt a nyugdíjat kell hogy megkapják, nem úgy, mint most, amikor különböző összegű nyugdíjat utalnak ki ugyanazon rangosztálybelieknek. Popovici tábornok azt kívánta, hogy a hadsereg nyugdíjasai részére külön nyugdíjalapot létesítsenek. Még számos felszólalás hangzott el és ezután a javaslatokat kiadták az albizottságoknak, amelyeknek elnöke Onicescu Octav tanár. Az albizottságok véleményezése után fog határozni a teljes ülés és döntéséről értesíti a pénzügyminisztériumot.

Aradiak a Rotary-klubok temesvári országos kongresszusán

„Onzetlenség az üzleti életben” — Gafencu kereskedelmi alminiszter kétszer szólt fel

Szép ünnepségek keretében ment végbe vasárnap Temesváron a Kereskedelmi és Ipar-kamara dísztermében a romániai Rotary-klubok országos kongresszusa, amelyen mintegy hatvanan jelentek meg Bucurestiből, Aradról, Brassóból, Csernovicból és Temesvárról. Az aradi huszonnyolc tag közül tizenhárom, a temesváriak közül pedig huszonötven vettek részt. Az egész világot behálózó Rotary-szervezetnek Romániában csak a fentebb említett városokban működnek klubjai, amelyekben az előkelő társadalom reprezentánsai és a különböző kereskedelmi szakmák vezetői foglalnak helyet. A Rotary-hálózat központja Amerika, ahol tudvalevően a „bisnis-bisnis” (az üzleti-üzlet) önző jelszava uralkodik és ennek ellensúlyozására megalakult „service” („önzetlenség az üzletben”) jelszó alatt a Rotary Klub, amelynek célja: a tisztult érzés- és gondolatvilág kifejlesztése az egész világon.

A temesvári országos kongresszuson külföldről megjelentek: Gerhel bécsi mérnök, európai főmegbízott, valamint a Rotary-organizáció európai titkára, dr. A. Potter, Zürichből,

— **Devizaárfolyamok.** Zürichi hívtás: Berlin 123.25, Amszterdam 208.45, Newyork 3.49, London nem jött, Páris 20.22, Milánó 27.22, Prága 15.33 és fél, Belgrád 7, Bucuresti 3.05, Varsó 57.85, Bécs 72.58 (magánkursus 57.50), Brüsszel 72.

— **A magyarországi gazdaadósságok rendezése.** A magyar kormány törvényjavaslatot készített a mezőgazdasági adósságok rendezésére vonatkozólag. A törvény alapján 800 millió pengő, azaz 2½ milliárd lej összegű mezőgazdasági adósság nyer rendezést. A rendelet egyik fontos része, hogy a tíz holdon aluli birtokokat védett birtoknak minősíti, amelyek nem árverezhetők el. A mezőgazdasági adósságok kamatát a törvényjavaslat 5½ %-ban maximálja. A törvényjavaslat az 1932. április 1. előtt bekebelezett adósságokra vonatkozik. A kamatdifferenciáért bizonyos adósságkategóriáknál az állam kártalanítja a hitelezőket.

Az országos gyűlést Miclosi Cornel dr., a temesvári városi villamosművek és vasutak igazgatója nyitotta meg, majd elnökké választották Busila műegyetemi tanárt, Románia gyáripari életének általánosan ismert reprezentánsát. Az elnöki megnyitó után a vendégként megjelent Gafencu Gr. kereskedelmi alminiszter nagyhatású beszédében méltatta a Rotary-klubok működésének jelentőségét és elismeréssel nyilatkozott azoknak célkitűzéseiről. A kongresszuson, amelyen a hatóságok és közintézmények vezetői is megjelentek, ezután előterjesztették a különböző referátumokat a klubok működéséről, majd magas színvonalú előadások hangzottak el, amelyeket élénk vita követett. A felszólalók között aradiak is voltak. A rotarysták résztvettek a kamara társasvacsoráján, amelyen Gafencu alminiszter ismételt felszólalt és dicsőítően emlékezett meg a „service” jelszó alatt működő klubok fontos feladatairól. Vasárnap délután a temesvári Rotary Klub az Unio-klubban bankettet adott a vendégek tiszteletére, amely után látogatást tettek a mintavásáron.

— **A kompenzációs területen nehézségek leküzdése végett** Brancovici, a romániai gabonaexportőrök szindikátusának elnöke megbeszélést folytatott Ponescu Căzár kereskedelmi minisztériumi államtitkárral. Mint Bucurestiből jelentik, a Banca Nationala még mindig nem oldotta meg azt a fontos kérdést, hogy mi történik akkor, ha a kompenzációs alapon Romániába irányított külföldi áru előbb érkezik meg, mint ahogyan a csereáru eléri a külföldi rendeltetési állomást. Mivel most igen nagy mennyiségben szállítanak szezonárut, e kérdésben sürgős döntés válik szükségessé. Az államtitkár azonnal érintkezésbe lépett a Banca Nationala kormányzóságával, amely valószínűleg még a napokban önállóan dönt a fontos probléma fölött.

— **Sajtóhiba.** Vasárnapi számunk közgazdasági rovatában a behozatali permiszekkel kapcsolatos szabálytalanságokról szóló cikkbe sajtóhiba következtében az utolsóelőtti mondatban „delikvens” helyett „detektivek” szó került.

Krupp gyorsjárata 2 és 3 tonnás Diesel-motoros teherautók romániai vezérképvislete: A. Kálmán R-T Arad

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, OKTÓBER 31.

Bucuresti. 13: Vegyes lemezek. 14:15: Könnyű lemezek. 18: Motol-zenekar: vegyes zene. 19:15: Motol-zenekar. 20:20: Gramofon. 21: Nicolescu G. énekes estje. 21:20: A rádió szimfonikus zenekara. — 22:15: Hangverseny. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9:30: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Evangélikus istentisztelet. 12: Unitárius istentisztelet. Majd: Columbia gramofonlemez. 2:30: A Derecskei Polgári Dalegyet. 5: Ifjúsági előadás. 6: Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekara. 6:30: „Apróságok Tiszta Istvánról”. 7: Budapesti Hangversenyzenekar. — 8:15: Nadányi Zoltán és Illyés Gyula költői estje. 9: Vigjáték-előadás a stúdióból. „Nyári zivatar”. 11: Wehner Géza orgonahangversenye. 12: Cigányzenekar. — Bécs. 12:30: Paraszttáncok lemezek. 13: Rádiózenekar. 16:55: Brahms: F. dur szimfonia gramofon. 21:30: A bécsi szimfonikusok hangversenye. — 23:15: Bár-zene az Oase-ból, utána hírek. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:25: Gramofon. 20: Putnik versei énekes ária és dalestje. 21:40: Az őszről szóló zene-művek (rádiózenekar). 22:10: Petrovics Milica népdalestje. 22:40: Gramofon. 23: Cigányzene. — Berlin. 17:30: Hegedű-, cselló- és zongoraművek. Könnyű zene. 18:30: A Titanic elsüllyedése, egy megmenekült ember előadása. 20: Königs-wusterhausen. Utána: Tarka táncest. — Brünn. 12:30: Gramofon. 17: Délutáni zene. Utána: Schrammelzene. — Königsberg. 7:35—9: Könnyű zene. 12:30—14: Szórakoztató zene. 14:05—15:30: Weber- és Schumann-lemezek. 17: Szórakoztató zene. 21:15: A danzigi Városi Színház zenekara. — Mor. Ostrava. 12:30: Gramofon. 13:35: Déli zene. — Pozsony. 18:45: Kubát énekes modern cseh dalokat ad elő. — 19:10: Szórakoztató zene. 21:40: Török Rezső egyfelvonásos vigjátéka. — Prága. 11:45: Gramofon. 12:30: Gramofon. 16:30: Gramofon. 18:50: Gramofon. 20:25: A 28. gyalogezred hangversenye. 21:45: Kvapil énekes. 22: Rádiózenekar. — Svájc Romand adó. 17: Kis rádiózenekar. 21: Miland trió. 21:50: Zenés kabaré. 23:10: A Népszövetség munkája. 23:30: Jazz.

SZERDA, NOVEMBER 1.

Bucuresti. 13: Vegyes lemezek. 14:15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20:20: Gramofon. 21: Chelaru-Serbescu zongoraművész játék. 21:45: Borgos Helén énekes. 22:05: Debussy:

Trkó. 22:30: Gramofon. 23: Román népzene. — Budapest I. 10:45: Hírek. 11: Róm. kath. istentisztelet. 1: Déli harangszó. 1:15: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 2:45: Bodrics Béla és cigányzenekara. 4:15: Pósa bécsei gyermekverseit felolvassa Pósa Lajosné. 4:50: Kerpely Jenő gondolkodik. Pálmszky Zsigmond énekes. 6: „Egy elesett harcos felett”. Emlékezés Szentteleky Kornélra, Csuka Zoltán előadása. 6:30: Kamarazene. — 7:45: „Feltámadunk”. Dr. Dóth Tihomér előadása. 8:30: Gramofon. Halottak napjának előestéjére való felkészítéssel a rádió további műsora nem ad. — Bécs 11:10: Pach Walter orgonán játszik. 13: Szimfonikusok. 16:35: A Graf-Kurz vonósnyégyes játéka. 18:05: Wagner: Parsifal-nézetek gramofonon. 20: Rádiózenekar. 22: Mozart: Requiem. — Belgrád. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 20:30: Gramofon. 23:15: Gramofon. — Brünn. 10:05: Goldbach: Zongoraszonáta. 10:30: Balladák. Szavalókar. 19: A halottak napjáról szóló dalok, németül. 22: Hangverseny. — Kassa. 9:30: Gramofon. 18:30: Rádiózenekar. Sipanek hegedű. és Klán fuvola-játékával. — Leipzig. 19: Fülmelekek. 20: Stuttgart. 21:05: Népdalverseny a kancellár legjobb német dalra kitűzött díjért. 21:35: Tarka est. Utána: Tánczene Drezdából. — Mor. Ostrava. 17:30: Délutáni zene. 21: Irodalmi és zenés est Mindszente napjára. — Pozsony. 18:45: Gramofon. 18:55: Magyar óra. Jamoczi József: Korvin Mátyás bucsuja a Hradcsintól, zenei rész: Zmertych zongoraművész játék. — Prága. 8:30: Karibadi fúrdőzene. 10:05: Gramofon. 11: Cherubini: C-moll rekviem, ének. és zenekarra. 18:45: Gramofon. Róma. 18:15: Könnyű zene. 21: Gramofon. 21:45: Arri-

go Serato hegedűművész hangversenye. 23:15: Tánczene. — Svájc Romand adó. 17: Szórakoztató zene. 21: Orlessem-Nodot zongoraművész játék. 21:20: Rádiózenekar. — Varsó. 13:15: Szimfonikus hangverseny zongoraszóval. 15:15: Gramofon. 17:30: Huberman-lemezek. 18:15: Lengyel népdalok. 20:35: Zene. 22:15: Mainardi csellóművész játék. 23:25: Gramofon.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Ügyfelem átveszi Friedmann Sándor Str. Cuza Voda 5. sz. alatti üzletét. Felhívom hitelezőit, hogy követelésüket 5 napon belül jelentésük be irodámba (Bul. Regele Ferdinand 15.) mert ellenkező esetben nem vehetem tekintetbe. 4109

Dr. Kilyényi Zoltán ügyvéd, Arad.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseinknek és jóbarátainknak valamint az aradi fiútház kartársainak, akik felejtethetetlen halottunk

Vámosy Lajos

nyug. áll. főmozdonyvezető

temetésén résztvettek, ravatalára koszorut helyeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Külön köszönettel tartozunk főtisztelendő Szócs Didák katolikus gimnáziumi tanár urnak, aki a katolikus gimnázium elsőosztályu növendékével vett részt a megboldogult temetésén, továbbá főtisztelendő Horváth Miklós minorita atyának, aki csaknem naponta lelki vigaszban részesítette és aki a temetési szertartást is celebrálta.

őzv. Vámosy Lajosné

és unokája

Gellényi Zoltán

PALESZTINA

utazások, igen kedvező feltételekkel, rendezi:

HAMBURG-AMERIKALINIE

S. A. R.

Mérsékelt utiköltség

Constanca—Haifa—Constanca között.

Jelentkezések, információk, kizárólag:

KUNSTLER Vizum- és Utazási Irodában Aradon

Bul. Regina Maria 24. Telefon 86. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkevesebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

ARVALEÁNY VAGYOK, bírtokos családból, férjhezmennek. Existenciával bíró férfiak, vagy olyanok, akik benőtlennek, irjanak bizalommal NAGY JENŐ huszonnégyéves fennálló házassági irodájához, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b. 834

NYUGDIKÉPES férfi, magánvagyonnal bír, nőstíne. Gyermekszerező hűgynék tevélyegiséssel szolgál: NAGY JENŐ Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b. 335

ALKALMAZÁS.

PERFEKT szobaleányt éves bizonyítványai, ki Bucurestibe is menne azonnaira felveszek. v. Révai-utca 9., I. em., ajtó 8. 4081

JOLFOZÓ középkorú nő, állást keres azonnaira vagy 15-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatal. 4106

LAKÁS.

KETFOZOBAS modern lakások egész ul házban kiadók, v. Wesselényi-ut. 39. (Házmeztérnél). 4106

BUTOROZOTT szoba, fürdőszobahasználattal, esetleg ellátással, kiadó. Strada Baritiu (Rákóczi-ut.) 8. 4110

HAROMSZOBAS teljesen modern lakás új házban, összes mellékhelyiségekkel azonnaira kiadó. Str. Cesbuc (Wesselényi-utca) 15. 4111

EGY-KÉT és HAROMSZOBAS lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JUTANYOSAN ELADÓ haláleset miatt jókárban levő könyvtárszám. Cím őzv. Ernő Józsefné, Pankota. 4112

PERZSA, sliskin, csikó, mormotta. stb. bundák, szőrmebélesek férfi és női kabátok, komplett művekből álló könyvtár. lexikonok, perzsa szőnyegek, zongorák, szobaberendezések, 12 személyes ezüst evőkészlet, vitrinek, antik szalon, dísz-tárgyak stb. kaputók SALGONE bizom. üzletében Str. Horia 1. (Széchenyi-utca) Neuman-palota.

Az ősz már nem hoz **Hoszpodár**-hoz küldöm át-gondot, régi ruháimat festeni, vegyileg tisztítani, Str. V. Stroiescu (Teleky-ut.) 13. és Str. Eminescu (Deák F.-ut.) 3.

Pénzt váltás be
brillians ékszerekre,
aranyra, ezüstre
Hartmann Kálmán ékszerész-nél Arad, Minorita-palota. — Dus választék. 8985

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebéd-lők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3580 lejtől, feuer konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szoln, Singer varrógépek, matracok, rugany betétek, osillárok, kaszák, songorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathé-fonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísz-tárgyak. Ezüstöt, aranyat, brilliáns-t, szőnyeget, dísz-tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az áltaiunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgozt „COMISSIO”, Dacia-kávéház mellett

KERESEK sliskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, deuralis porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőkészítőket, svári ebédlő és futószőnyeget, perzsa — szőnyeget, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGONE bizom. üzlet. Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-ut.) Neuman-pal.

INGATLAN.

Magasföldszintes uriház

a v. Varjassy I.-u. közelében alapított 3 szobás szép lakással, nagy virágos és fajgyümölcsös kerttel, 190.000.— lejtől eladó.

Petrán-Iroda. Arad, Piata Avram Iancu 16. (Szabadság-tér). 4104

ÜZLETEK.

PÓTERI TRAFIK-helyiség berendezése, azonnaira hatályal átvehető. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatal. 4072

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnaira kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatal.

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

(25)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

— Akkor értésére fogjuk adni, hogy további tartózkodása nem kívánatos itt. Semmiség az egész. Téri magadhoz.

A dinernél mintha gunyos mosoly játszadozott volna Dorothy Lane vérvörösre mázolt ajka körül és én éreztem, hogy a sphynx rajtam mosolyog.

— Dear Sam, mit szólna ahhoz, ha Albatrosát újból igénybe szeretném venni? — kérdezte váratlanul a néger felé fordulva.

— Az Albatros örömmel áll rendelkezésére, mylady.

— Még ma?

A néger meglepetten hallgatott. Szeme először Maryre tévedt, aztán reám. Olvastam ezekben a vizsgálódó fekete pupillákban. E pillanatban megbizonyosodtam arról, hogy igenis öleltek ott a kápolnában.

— Még ma? Ha úgy óhajtja, mylady, akkor még ma.

Attól, hogy Mary intézte ezt így Dorothy Lannel és ekkor monoklimat hivatam segítségül. A monokli jóbarát. Sok mindent némán és hidegen, meggondoltan és tárgyilagosan fejez ki az ember helyett, különösen oly pillanatokban, mikor az ember élére állítja a dolgokat, mert elérkezett a döntés ideje. Mindhármukon végigvillant a monokli, melyet szemembe vágtam. Revolverlövést pótolta ez a villanás, elmondta, hogy mindent tudok, hogy meg fogom ragadni az alkalmat, amikor bosszút állhatok megaláztatásomért, hogy nem szoktam felejtani és nem szoktam céltévesztani. Néhány pernyi hallgatás követte az én barátom néma üvegbeszédét.

A fajkeveredés problémája

— Csekélyke kis út. Berlinen és Moszkván át Japánba, mondta tréfásan Dorothy, hogy enyhítsen a feszült helyzeten.

— Három nap, mylady. Kétórás pihenő mindkét helyen. Mikor parancsolja az indulást?

— Ha végére ér havannájának, dear Sam.

— All right, mylady.

Mary egy szóval sem marasztalta őket. Mint házigazda, mégsem vehettem ily módon tudomásul a hirtelen elutazást.

— Miért ez a váratlan elhatározás? Igazán sajnáljuk, hogy nem érezték jól magukat Jacksonville Castleben. Mások remélem, hosszabb időt áldoznak nekünk.

— Tudja, Sir Archibald, nem szoktak szeszélyeim lenni. Holnap reggel ugyanis indulnom kellett volna. Közben valamit mérlegeltem, az időm ki van számítva.

Igy történt, hogy a fekete Sam elszívta fekete havannáját, Los Palmas Conchita, kedvenc márkám egyébként, aztán elindult az Albatros. Nagyon egyedül maradtunk Maryvel, sohasem éreztem még magam ilyen magánosnak és azt hiszem, Mary sem. Haza szeretném hozatni a gyermekeket a nevelőintézetekből, most először végvodom utánuk.

Május 10.

Ma megjött O'Connell unokaöccse, Roger, a madridi brit követség titkára. Két heti szabadságot kapott és a tiszteletes átengedte neki helyét a bridgeben. Kellemes fickó, a felesége kevésbé az. Roger elég jól bánik a puskával, elsőrangú lovas és érdekes dolgokat mesél. Persze, a kulisszák mögött áll, sok olyat lát, amit mi a színpadon nem láthatunk. Két évet töltött a washingtoni követségen, jól ismeri a Pánamerikai Unió bonyolult szerkezetének minden alkatrészét. Vadászat, étkezés és bridge közben harapófogóval sem lehet egy szót kihuzni belőle, ilyenkor angol, A közbeeső órákban ír szóáradat buzog belőle.

— A világ legfantasztikusabb kentaurja született meg a japánok győzelmével, mondta a bridgeparti után. Képzeli csak el. Negyvenegy millió feudális sárgabőrű és száznegyvenkét millió amerikai szövetkezése. Mi lesz ebből?

En Maryt láttam fekete karok ölelésében, e rémes, folyton üldöző vízió mellett liliputi játéka törpült előttem az egész amerikai probléma és

irigyletem mindazokat, akik ráérnek milliók sorával törődni.

— Két dolog mindenesetre szorosan összekapcsolja majd a kentaur két különböző lényét. A service és a prosperity, mondta Gannon tisztelő. A japánokban is valósággal hitté vált ez századok alatt a köz szolgálata és az érvényesülési akarat. A sinto vallás és a budhizmus pedig egészen jól el fognak férni a katolicizmus, presbiterianizmus, a mormonok, quekerok, baptisták, zsidók és egyéb vallások bonyolult konglomerátumában.

— Nem egészen helyesen látja a helyzetet, tisztelő uram. Az amerikai olvasztókohról szóló mese humbug. A protestáns Amerika ma is külön életet él a fajok, népek és vallások bábeli zürzavarában, a néger és zsidó, New-Yorkot valószínű ellenséges városnak tekinti.

— Ez érthető, mondta O'Cinto. A tizenötmillió városban ötmillió zsidó és harmadélmillió néger él. Azonkívül a feketékkel való keveredést most már egyáltalán nem lehet gátolni.

Rémes gondolat suhant át az agyamon. Hogy az én Marym fekete kölyköt fog szülni. Már látom, hogyan fojtom meg a gyermeket, hogyan fojtom meg Maryt. Hideg veríték ütött ki homlokomon. De aztán mosolyognom kellett rémításon. Azt azonban megértettem, milyen tömegtragédia az amerikai keveredés, miért hatamsabb a Kukuluxclan, mint valaha.

— Most tessék elképzelni, folytatta Roger, hogy a négerrel mellett a patkányszaporaságu japánok is elöntik Amerika államait. A szegény százszázalékos Mayflower-yankeek helyzete igazán nem irigylendő.

— Rettentő harcok lesznek még ebből, vélte O'Connell. Az olvasztó-kemencéből vulkán lesz.

— Majd fúrnak mesterséges krátereket. A Csendes Óceán felé. A Fehér Házban értik ezt. Tudják, hogy kell egymásrauszítani New-Japánt és Novo-Japánt.

— A Fehér Házban meg fogják gondolni ezt a dolgot.

— Meg fogják gondolni, de végiggondolni nem tudják. Mint ahogy mi sem tudjuk.

— A küzdelem súlypontja mindenképpen a másik féltekére esik. Mi páholyból fogjuk nézni.

— És ha az egész földgömb gázfelhőbe fullad?

— Akkor a technikai kultúra korszaka egy önmagához méltó öngyilkossággal befejeződik és a romokon új kezdet indul.

— Milyen kezdet.

— Talán a neandervölgyi ember lép ki a barlangokból, talán a betlehemi ács fia.

— Fantazmagóriák.

Némán ültünk és a jövő köde mellünkre néhezdedt. Gyermekeimre gondoltam, akik nem-sokára megönnék a nevelőintézetekből. Vajon mire nevelik őket?

Egy gigantikus méretű gyűlés

Az apokalyptikus John.

1.

A Conan Doyle Squaren akkora autótábor gyülekezett, amilyen még soha. Az Astral Palace tetőzete is megtelt a legkülönbözőbb típusú aeropartan. Az autókban is, a repülőgépekben is helifektorok vakító jelzései törtek át a ködön. A polcemannek és légrendőrség gummitömjéi is ezzel a fényforrással voltak felszerelve, mely az atomrombolás makszimális energiáinak igénybevételén alapult. Egy-egy karambol mégis történt jenni a földön és fenn a levegőben. A ködön áttörő fénysugarak keresztezőpontjainak törési helye megtévesztett interferáló szögeivel és vetületeivel. A karambolok nem egy halálos szerencsétlenséget okoztak, de ki félt itt a haláltól?

A Theosophic and Spiritistic Worldfederation negyvenkétezer páholyának képviselői gyülekeztek itt a föld minden részéből és a gigantikus méretű Astral Palace szűknek bizonyult ezuttal, a médiumok első nagygyűlésén. A ruhátárok, büffek és fürdők alsó, tíz emeleté már megtelt, az ujonnan érkezők tömegei mégis egyde sűrűbben hömpölyögtek fel a lifteken.

Azok a riporterek, akik most először fordul-

tak meg az Astral Palaceban, csodálattal figyelték ezt a néma társadalmat. Az a csend, melynek imaginárius üvegburájában ezek a tömegek mozogtak, egészen valószínűtlen, néha fantasztikus, néha ijesztő volt. Láttak már ezek a riporterek fegyvelmezett tömegeket, amelyeknek fevo-nulása csak lábak ezreinek lépőritmusa adta. Voltak olyan tömegekben is, amelyeknek viszonlagos csendje csak a jólneveltség mázát jelentette. Ez a csend más volt. Az ekzaltáltság, az éterberugaszkodás akaratának tikkadt levegője, idegvibráló csendje, az astrálestüények eljöveteleének előérzetes preludiuma, a fikciók földöntúli, anyagtalán országának parancsoló üzenete. És ez minden fegyvelmezettségnél köhéziósabb egységbe sűrítette a lifteken felszálló mongolokat és négereket, professzorokat és cipőtisztítókat, katolikusokat és baptistákat, lordokat és páriákat. Több volt ez, mint vallás.

A tíz emeletnyi magas üvegcsarnok, mely az Astral Palace kupolájában volt elhelyezve, kezdett minden részében megtelni. A szövetség propaganda-osztályának tagjai megjelentek az újságírók részére fentartott páholyokban és buzgón magyaráztak.

— Ön először van itt, uram?

— Igen, első ízben.

— Akkor bizonyára feltűnt már önnek, hogy minden második szék üresen marad, holott erre a gyűlésre váratlanul sokan érkeztek a föld minden tájáról. Nos, az üres helyek az asztrálesteknek vannak fentartva, mindenkinek egy-egy hozzátartozójára számítunk, akikkel a médiumok érintkezni fognak. Leírják az elhaltak külsejét is, ne lepődjék meg ezen. Az ilyen nehézkes érintkezési eljárásra sajnos, még sokáig szükségünk lesz. Mindaddig, amíg meggyükünk ki nem fejlesztjük százszázalékosan okkult képességeit, a hatodik és legfontosabb érzékszervet.

A tulvilág üzenete

Allan Mac Allan, a Radiotimes riportere feszült figyelemmel leste a szép leányait, melyről ezek a furcsa szavak olyan maguktól értendő természetességgel röppentek el, mintha egy tavaszi éjszaka szépségét dicsérték volna. És az ismeretlen leány szemrehányó hangon beszélt tovább.

— Mert látja, az élők társadalmá csunyan bitorolja a holtak társadalmának helyét. Egyszerűen nemlétezőnek deklarálja a holtakat, mert ez neki így kényelmes. Mi élők befekészünk a szegény halottak ágyába, beülünk székükbe, elfoglaljuk a hitvestárs, a szülő, a gyermek helyét, a testvér, a barát szavát nem akarjuk meghallani, a tekintetét nem akarjuk érezni, a lehelletüket nem akarjuk észrevenni. Pedig milyen nagy többségben vannak ők. A mi kisebbségünk zsarnoki diktatúrája a mi életünk az ő életük felett, higgye el. Gondoljon erre, amikor az üres székekre tekint. Vegyen tudomást egynéhány órára az ő életükről, szegény száműzöttek életéről.

— A halottak életéről? Engedjen meg, dear missis, akár mennyire is tisztelem a spirituális filozófiát, sőt a metafizika különböző ágait, a halál és élet ellentétének ilyen összekapcsolását nem tudom elképzelni. Nem, mintha kényelmetlen volna nekem. Sokszor szívesebben társalognék Alfréd de Mussettel, elhalt bátyámmal, vagy akár Julius Caesarral, mint Crafftford segédszerkesztő urral, aki igazán semmi érdekese nem mondhat nekem. De ha fel is teszem, hogy ez okkult képességeim kifejlesztésével lehetséges lenne, mégis tiltakozik bennem ez ellen valami animális egészség, valami nagyon is hasznos józanság, a realitásokhoz való görcsös ragaszkodás. Az opium irreális, nem olyan kártékony, mint az az állandó irreális, amibe bennünket a hatodik érzék sodorhat. Félek a multtól és félek a jövőtől, dear missis. Én a jelent akarom élni, ha szenvedésben, ha nyomorban, ha tűnő örömeiben, de mégis a hus és vér életét, a matéria igazságának életét. Akármilyen fogok itt észlelni, én megagítálni nem hagyom magam és ha tölem függene, három levisítbombával megsemmisíteném ezt az egész gyülekezetet.

(Folytatása következik.)